

**KUNTATOIMIJAT IKÄIHMISTEN ASUMISEN JA PALVELUJEN
KEHITTÄMISEN POLUILLA**

**Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki- hankkeen
2008–2010 loppuraportti**

**Koonnut: Tuulikki Hassinen-Ali-Azzani
Projektipäällikkö
Tammikuu 2011**

SISÄLTÖ

1 TIIVISTELMÄ.....	3
2 HANKEALUE KARTALLA.....	3
3 HANKKEEN TAVOITTEET.....	3
4 KEHITTÄMISEN OSA-ALUEET.....	4
5 HANKKEEN TOTEUTUS JA TYÖ-MUODOT.....	4
6 HANKKEEN HALLINNOINTI JA ORGANISOINTI.....	5
7 KEHITTÄMISTYÖ POHJOIS-KARJALASSA.....	6
8 KEHITTÄMISTYÖ POHJOIS-SAVOSSA.....	9
9 KEHITTÄMISTYÖ ETELÄ-SAVOSSA.....	12
10 KEHITTÄMISTYÖ KESKI-SUOMESSA.....	15
11 HANKKEEN TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS.....	18
12 HANKKEEN ARVIOINTI.....	18
13 KEHITTÄMISKULTTUURIN VAHVISTUMISEN VERSOJA.....	19
14 HANKKEEN IRTAIMISTOHANKINNAT.....	21
15 HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET.....	21
LIITTEET.....	22

1 Hankkeen seminaarit, koulutukset vierailukäynnit	
1.1 Pohjois-Karjala	
1.2 Pohjois-Savo	
1.3 Etelä-Savo	
1.4 Keski-Suomi	
2 Vanhus-Kaste hankkeen kehittämistyöryhmät maakunnittain	
3 Vanhus-Kaste ohjausryhmän kokoukset	
4 Vanhus-Kaste hankehenkilöstö	
5 Irtaimistohankinnat	
6 Kustannusseuranta alueittain	
6.1 Pohjois-Karjala	
6.2 Pohjois-Savo	
6.3 Etelä-Savo	
6.4 Keski-Suomi	
7 Hankkeen raportit ja julkaisut	

1 TIIVISTELMÄ

Sosiaali- ja terveysministeriön Kaste-kehittämisohjelmaan kuuluva Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki (Vanhus-Kaste)-hanke toteutettiin 1.11.2008–31.10.2010 välisenä aikana 62 kunnan alueella Itä- ja Keski-Suomessa.

Hankkeen tavoitteena oli tukea kuntia vanhuspalvelujen rakennemuutoksessa kohti Ikäihmisten laatusuosituksessa määriteltyä kehitystavoitetta pitkäaikaisen laitoshoidon vähentämiseksi hankealueen kunnissa. Hankkeen kehittämisen osa-alueina olivat ikäihmisten asuminen ja erityisesti välimuotoisten asumisratkaisujen edistäminen, kotona asumisen tukeminen sekä verkostoituminen vakiintuneen yhteistyö ja kehittämisrakenteen edistämiseksi vanhuspalvelujen kehittämisessä Itä- ja Keski-Suomessa.

Hankkeen alkaessa kunnat olivat vanhuspalvelujen rakennemuutoksessa eri vaiheissa. Hankkeen aikana laitoshoidon purkaminen on edennyt voimakkaasti hankealueella. Ikäihmisten palvelujen laatusuositukset on viety osaksi kuntatoimijoiden arjen työtä. Välimuotoisen asumisen ratkaisuja on tehty hankealueella tunnetuksi. Laitosvaltaisen hoivakulttuurin muutosprosessit on saatu etenemään vanhuspalvelujen henkilöstölle toteutettujen koulutusten ja muutosvalmennuksen tuella. Kotona asumista tukevia ja ennakoivia palvelumuotoja on edistetty ja opittu toisiltaan yli kuntarajojen. Kehittämistyöryhmissä henkilöstö on saanut vertaistukea työhönsä mikä on auttanut myös työssä jaksamista.

Hanke on tuottanut verkostomaisen yhteistyön perustan laajalle alueelle. Sen myötä on luotu kiinteämpiä yhteistyösuhteita kuntien välille. Hanke on vahvistanut vanhuspalvelujen kokonaisvaltaista ja alueellista kehittämistä. Kehittämisessä jäljessä olevat kunnat ovat saaneet tukea hankkeelta ja edistyneemmiltä kunnilta. Keskeinen hyvä tulos on se, että kuntien välinen epätasa-arvo vanhuspalvelujen kehittämisessä on vähentynyt.

2 HANKEALUE KARTALLA

Hankkeeseen osallistui Pohjois-Karjalasta kaikki 14 kuntaa. Pohjois-Savosta mukana oli 19 kuntaa, Etelä-Savosta 14 ja Keski-Suomesta 15 kuntaa. Osallistuvien kuntien väestöpohja vuoden 2009 alussa käytössä olevien tilastojen mukaan oli 741 966.

Kuvio 1. Hankealue kartalla

3 HANKKEEN TAVOITTEET

Kehitystavoitteet

Kuntien tukeminen vanhuspalvelujen rakennemuutoksessa kohti Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksessa määriteltyä kehitystavoitetta, jonka mukaan vuoteen 2012 mennessä enintään 3 % 75 vuotta täyttäneistä on pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Tämän saavuttamiseksi hankeajan tavoitteet olivat seuraavat:

Välittömät tavoitteet:

- Ikäihmistenvälimuotoisten asumisratkaisujen edistäminen palvelurakenteen uudistamiseksi ja laitoshoidon minimoimiseksi
- Kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen

- Ikäihmisten palveluissa toimivan henkilöstön vahvistunut osaaminen hyvistä toimintakäytännöistä ja uusista palvelukonsepteista
- Lisääntynyt ikäihmiset osallistava ja organisaatioiden välinen ylimaakunnallinen tiedon, kokemusten ja vuorovaikutteisen oppimisen toimintatapa

4 KEHITTÄMISEN OSA-ALUEET

Ikäihmisten asuminen: Ikäihmisten uudistuvat ja monipuolistuvat asumismuodot ja – ratkaisut kuntien palvelurakenteessa

Tämä osa-alue sisälsi mm. seuraavia toimintoja:

- Suunnittelu- ja palvelutarpeen arvioinnin vahvistaminen
- Sektorirajat ylittävän yhteistyön edistäminen ikääntyneiden asumisen suunnittelussa kehittämistyöryhmien avulla
- Välimuotoisia asumisratkaisuja koskevan tiedon ja käytäntökokemusten ylimaakunnallinen välittäminen
- Laitoshoidosta palveluasumiseen muutosprosessin tukeminen
- Ikäihmisten osallistaminen seminaareihin, hankkeen toimintaan ja palvelujen kehittämiseen

Kotona asumisen varhainen tuki:

Ikäihmisten kotona asumista edistävät kumppanuusrajat ylittävät palvelut ja varhainen tuki

Tämä osa-alue sisälsi mm. seuraavia toimintoja:

- Ennaltaehkäisy, varhaisen mukaantulon edistäminen
- Kuntouttavan työtteen/hoitotyön vahvistaminen
- Kotona asumista tukevan teknologia-tietouden ja käyttökokemusten välittäminen
- Vertaisoppiminen: Kotihoidon sisältö ja toimintakäytännöt, lyhytaikaishoito, kuntoutus, päivätoiminta, vapaaehtoistyö
- Itsehoidon vahvistaminen (yhteistyö KanErvaKaste)

Verkostoituminen: Vakiintuneen yhteistyö ja kehittämisrakenteen luominen vanhuspalvelujen kehittämiseen Itä- ja Keski-Suomessa

Tähän kuului eri tasoilla ja eri toimijoiden kanssa tapahtuva verkostoituminen:

- Keskushallinto
- Ylimaakunnallinen
- Maakunnallinen

5 HANKKEEN TOTEUTUS JA TYÖ-MUODOT

Hankkeen toteutus voidaan jäsentää seuraaviin vaiheisiin:

- Valmisteluvaihe marras-joulukuu 2008. Tämä vaihe sisälsi hankkeeseen osallistuvien kuntien kokoamisen ja sitouttamisen sekä hankehenkilöstön avoimen haun ja projektipäällikön valinnan.
- Aloitus- ja organisoitumisvaiheessa tammi-helmikuussa 2009 toteutui kehittäjien valintaprosessi maakuntien valintatiimien kanssa sekä alueellisten työpisteiden ja työskentelyolosuhteiden järjestäminen.
- Hankkeen lähtötilanteen kartoitus kuntakerroksella kaikkiin osallistuviin kuntiin maaliskokuussa 2009 sekä maakuntien suunnitelmien kokoaminen
- Toukokuu 2009-syyskuu 2010 hankkeen käytännön toteutusvaihe ja eteneminen maakuntien suunnitelmien mukaisesti.
- Lokakuu 2010 hankevaiheen päättäminen ja uuden vaiheen aloitus.

Hankkeen tavoite oli tukea kuntien kehittämispyrkimyksiä Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen ja Kaste-ohjelman kehityksessä. Toiminta edellytti kuntatoimijoiden ja lukuisten muiden sidosryhmien kanssa yhteistä vuorovaikutusta ja tilannesidonnaista, prosessimaista etenemistä. Projektiformaattia enemmän toteutusta ovat leimanneet kehittämistoiminnan piirteet kuten visionäärisyys, moniulotteisuus, rajojen ylittäminen, vaikea ennakoitavuus ja vaikutusten sirottuminen.

Hankkeen keskeiset työmuodot olivat muutosvalmennus, seminaarit, työpajat, vierailukäynnit ja kehittämis-työryhmätyöskentely. Hankkeen järjestämät koulutukset ja seminaarit on maakunnittain koottu liitteeseen 1 ja kehittämistyöryhmät liitteeseen 2.

6 HANKKEEN HALLINNOINTI JA ORGANISOINTI

Hanketta hallinnoi Joensuun kaupunki. Hallinnollisesti hankkeessa noudatettiin Joensuun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hallintosääntöä sekä kaupungin hyväksytyjä ohjeita ja delegointipäätöksiä.

Ohjausryhmä

Hankkeen ohjausryhmä koottiin hankkeen alkaessa. Se edusti hankkeessa mukana olevia kuntia, ikäihmisten palveluiden asiantuntijuutta ja keskeisiä sidosryhmiä. Projektipäällikkö valmisteli ohjausryhmän kokoukset ja kutsui ryhmän koolle. Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana kuusi kertaa. Sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä hankkeen valvoja osallistui kolmeen ohjausryhmän kokoukseen. Ohjausryhmän kokoonpano on esitetty liitteessä 3.

Projektipäällikkö

Projektipäällikkö toimi määräaikaisessa virkasuhteessa esimiehenään Joensuun kaupungin vanhuspalvelujen johtaja. Projektipäällikkö toimi hankehenkilöstön esimiehenä. Hänelle oli delegoitu hankkeen toiminnallinen vastuu ja hankinnoista päättäminen 10.000 € euron rajaan saakka. Projektipäällikkö asiantarkasti laskut ja kaupungin virassa oleva kehittämispäällikkö hyväksyi ne.

Kehittäjät

Hankkeessa työskenteli kuusi maakunnallista kehittäjää. Kaikki olivat Joensuun kaupungin määräaikaisessa työsuhteessa. Heistä Pohjois-Karjalassa ja Keski-Suomessa työskenteli kaksi

sekä Pohjois- ja Etelä-Savossa kummassakin yksi. Hankkeen aikana kehittäjätiimissä tapahtui monia muutoksia. Kehittäjistä kaksi irtisanoutui hankevaiheen aikana ja kaksi jäi äitiyslomalle. Tiimissä tapahtuneiden muutosten takia tarkistettiin Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon kehittäjien kuntakohtaista työnjakoa ja teema-alueiden vastuuta. Kehittäjien lisäksi hankkeessa työskenteli Keski-Suomessa neljän kuukauden ajan pilottityöntekijä Vaajakosken Lakitien pilotissa juurruttamassa sosiokulttuurista toimintaa alueen kotihoitoon. Hankkeessa toimi myös opiskelijoita. Hankehenkilöstö ja hankkeessa mukana olleet opiskelijat on koottu liitteeseen 4.

Projektitiimi

Projektipäällikön ja kehittäjien lisäksi projektitiimissä työskentelivät osa-aikaisesti projektisihteeri ja kirjanpidosta sekä maksatushakemusten valmistelusta vastannut toimistosihteeri. Projektipäällikön ja kehittäjien työkokouksissa koordinoitiin hankkeen työohjelmien suunnittelua, maakunnallista toteutusta, seuranta ja raportointia. Kokouksumispaikkaa vaihdeltiin maakunnittain. Videoyhteydenpitoa viriteltiin, mutta sen vakiinnuttaminen vaatii vielä harjoittelua hankkeen uudessa vaiheessa. Projektipäällikkö osallistui mahdollisuuksien mukaan maakunnissa järjestettyihin seminaareihin ja keskeisiin verkosto-palavereihin.

7 KEHITTÄMISTYÖ POHJOIS-KARJALASSA

Mukana kaikki Pohjois-Karjalan 14 kuntaa: Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kesälahti, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi, Valtimo

Lähtötilanteessa keväällä 2009 kunnat olivat hyvin erilaisissa kehitysvaiheissa. Ne odottivat hankkeelta konkreettista tukea sekä laitoshoidon purkamiseen että vanhusten avopalvelujen kehittämiseen. Hankkeen vastaanotto kunnissa oli vaihtelevaa. Epäilyksiä herätti laaja hankealue ja se, miten hanke pystyy tukemaan 62 kuntaa. Hankkeen lopussa kunnista saadun palautteen mukaan hanke antoi voimaa ja tukea vanhuspalvelujen rakenneuutokseen ja hankkeesta hyötyivät erityisesti pienet kunnat.

IKÄIHMISTEN ASUMINEN

Pienryhmäkoteja ja perhehoitoa oli jonkin verran olemassa ja kuntien vuokrakerrostaloja oli peruskorjattu vanhusten palvelutaloiksi. Välimuotoiset asumisratkaisut kiinnostivat kuntia. Maakunnallinen verkostoituminen oli Pohjois-Karjalassa jo pitkällä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO) vanhuspalvelujen verkoston muodossa.

Selvitys välimuotoisista asumisratkaisuista

Hankkeessa tehtiin syksyllä 2009 selvitys välimuotoisista asumisratkaisuista, jonka kokosi YTT Ari Tarkiaisen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Tarkoituksena oli selvittää välimuotoisen asumisen käsitettä, kerätä tietoa ja kokemuksia hankealueella olevista ja niiksi laskettavista ns. välimuotoisista asumisratkaisuista. Selvityksen mukaan välimuotoisen asumisen käsite on vielä vaikeasti avautuva. Sillä viitataan usein muistisairaille tarkoitettuun asumisyksikköön tai pienkotiin. Selvityksen mukaan välimuotoiset asumisratkaisut ovat alueella vasta kehkeytymässä.

Kehittämistyöryhmässä tehtiin opas

Pohjois-Karjalan asumisen kehittämistyöryhmässä ovat olleet mukana yhtä lukuun ottamatta kaikki kunnat. Työryhmä kokoontui seitsemän kertaa hankkeen aikana. Ryhmässä nousi esille tarve pienkotien perustamisen prosessikuvaukseen. Tuotoksena valmistui Pienryhmäkodin perustamisopas YTT Ari Tarkiaisen toimiessa sisällön yhteenkokoajana. Työryhmään saatiin sote-toimijoiden lisäksi teknisen- ja asuntotoimen työntekijöitä, luottamushenkilöitä sekä aluehallintoviraston (AVI), Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ja ikäihmisten edustaja.

Tietoa jaettiin seminaareissa ja info-tilaisuuksissa

Ikäihmisten asumisen kehittämiseksi järjestettiin lukuisia seminaareja ja info-tilaisuuksia. Ikäihmisten asuminen maaseudulla oli eräs tärkeä teema. Kotihoidon henkilöstölle suunnattiin korjausinfot kotihoidon ja KOR-palveluiden yhteistyön vahvistamiseksi. Asumisen suunnittelusta ja ennakoinnista pidettiin ikäihmisille info-tilaisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tilaisuuksia pidettiin Kiihtelysvaarassa, Hammaslahdessa, Tuupovaarassa, Enossa, Tohmajärvellä, Ilomantsissa ja Lieksassa.

Oppia läheltä ja kauempaa

Vierailukäyntien järjestämisessä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon välillä tehtiin yhteistyötä. Yhteisten vierailukäyntien ohjelmaan sisältyi sekä ikäihmisten asumisen että ennakoivien palvelujen sisältöjä. Maaliskuussa 2010 toteutettiin yhteinen vierailukäynti Pielisen Karjalaan. Nurmeksessa tutustuttiin Hannikaisenkadun pienryhmäkoteihin ja Ystävänpysäkin toimintaan sekä Lieksassa Yrjönhovin tukikeskukseen ja Päiväkeskus Karpaloon. Toinen yhteinen vierailukäynti tehtiin syyskuussa 2010 Jyväskylään, missä tutustumiskohteena olivat Jyväskylän kaupungin ennakoivat palvelut ja niiden kehittämisprosessi sekä Palvelutalo Telkänpesä. Syksyllä 2010 tehtiin vielä kolmas yhteinen vierailukäynti, jossa tutustuttiin

kuuteen erilaiseen ikääntyneiden asumis- ja hoivaympäristöön Kangasniemellä, Lahdessa ja Helsingissä. Matkalle osallistui 53 henkilöä, jotka edustivat 23 eri organisaatiota kahdesta maakunnasta. Matkaraportti on hankkeen nettisivuilla.

Muutossuunnitelmia laitoshoidosta palveluasumiseen

Itä-Suomen yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Aducate toteutti muutosvalmennuskokonaisuuden, jossa vahvistettiin hoitohenkilöstön valmiuksia muutoksen suunnitteluun kun painopiste siirtyi laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen. Muutosvalmennukseen osallistui seitsemästä kunnasta kolmetoista erillistä työyksikköä. Valmennukseen liittyi omien yksikköjen muutos-suunnitelmien tekeminen kolmen tehtävän avulla.

Muutossuunnitelmia tehtiin Joensuun kahteen työyksikköön sekä Juukaan, Lieksaan ja Outokumpuun.

Muutosvalmennukseen osallistujia oli 46 ja muutossuunnitelmien tekemisessä oli mukana 14 henkilöä. Muutossuunnitelmien toteutuksen etenemistä käytiin läpi valmennuksen jälkeisessä seuranta päivässä.

KOTONA ASUMISEN VARHAINEN TUKI

Yhdessä kotihoidon sisällön ja ennakoivien palvelujen uudistamista

Kotihoidon kehittämistyöryhmä käynnistyi syyskuussa 2009. Työryhmässä oli mukana 11 kuntaa ja se kokoontui kuusi kertaa. Työskentelyn sisältönä oli ikäihmisten muuttuneiden tarpeiden selvittäminen ja palveluiden uudistaminen tarvelähtöisemmäksi, asiakaskeskeisimmiksi, monipuolisemmaksi, hyvinvointia ja terveyttä edistäväksi sekä toimintakyvyn laskua ehkäiseväksi.

Hyvinvointia edistävien kotikäyntien ja palveluohjauksen kehittämistyöryhmä aloitti toimintansa keväällä 2010. Ryhmä kokoontui

neljä kertaa ja siinä oli mukana 11 kuntaa ja yksi koulutusorganisaatio. Ryhmän tavoite oli yhteistyö ja verkostoituminen hyvien käytäntöjen levittämisen, hyvinvointia edistävien kotikäyntien ja ikäneuvolatoiminnan käynnistämiseksi ja kehittämiseksi kunnissa. Työskentelyssä käytiin läpi hyvinvointia edistävien kotikäyntien sisältöä, vaikuttavuuden seuranta ja arviointia. Kehittämistyöryhmä kokoontui neljä kertaa kevään ja syksyn 2010 aikana. Kuntatoimijat toivovat molempien edellä mainittujen ryhmien toiminnan jatkuvan Vanhus-Kaste II- hankkeessa.

Hyvän käytännön kuvaus

Hyvä käytäntö kuvaus ”Kuntoutuksen ja vertaistuen pariskuntaryhmä muistisairaalle ja hänen puolisolleen” tuotettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sosiaaliportin hyväkäytäntö tietokantaan yhteistyössä Joensuun kaupungin, Joensuun seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n Yhteinen Polku – hankkeen ja Pohjois-Karjalan Dementiayhdistys ry:n kanssa.

Tietoa seminaareissa

Ikäihmisten kotona asumisen tukemiseen liittyen hankeaikana järjestettiin myös lukuisia seminaareja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seminaarien aiheita olivat mm. itsehoito, teknologia, palveluseteli, ikääntyvät maahanmuuttajat.

VERKOSTOITUMINEN

Pohjois-Karjalan alueella hanke on verkostoitunut eri toimijoiden ja muiden hankkeiden kanssa. Verkostoja on rakennettu myös yli maakuntarajojen ja valtakunnallisesti. Tärkeimpiä verkostoyhteistyökumppaneita maakunnan ulkopuolella ovat olleet Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Kuntaliiton Innokylä-hanke, Kuopion kaupungin Varhainen mukaantulo (VAMU) ikäihmisen arjessa projekti, joka kuuluu Kuopion kaupungin sosiaali- ja terveyskeskuksen vanhuspalvelujen kehittämishankkeeseen (Kuvake-hanke), Vanhustyön keskusliitto, Perhehoitoliitto, Itä-

Suomen Yliopisto ja erityisesti sen koulutus- ja kehittämiskeskus.

Maakunnallisesti Kaste-hankkeet ovat verkostoituneet ja tavanneet toisiaan Pohjois-Karjalan Kastetyöryhmässä. ISO:n vanhustyön asiantuntijaverkosto on ollut hankkeelle tärkeä yhteistyökumppani. Oppilaitosyhteistyötä on tehty enimmäkseen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kanssa. Sosiaalialan opiskelijoita on ollut hankkeessa mukana suorittamassa työelämäharjoittelu-jaksoja.

TARINOITA POHJOIS-KARJALAN TOIMIJOILTA

Joensuussa kehitetään palvelukampuksia alueiden lähtökohdista

Vanhus-Kasteen kautta tullut palvelukampus-idea osui Joensuun kohdalle juuri oikeaan aikaan. Ikääntymispoliittinen strategiatyö oli käsillä ja tarvittiin uutta ajattelua ikääntyvien asumisen kehittämiseen. Nyt palvelukampus on noussut yhdeksi teemaksi Kuntaliiton palveluverkkojen kärkihanke-työskentelyssä, kertoo kehittämispäällikkö Annamari Savela.

Vanhuspalvelujen johtaja Kati Poutanen kertoo, että palvelukampus-idea tuli kuin tilauksesta. Palvelukampuksia tehdään kunkin alueen omista lähtökohdista. Paikalliset eläkeläisjärjestöt, asukkaat, eri yhteistyötahojen edustajat ja henkilöstö on tarkoitus saada mukaan jo kampuksen suunnitteluun. Vanhus-Kasteen kautta idea on saanut julkisuutta ja näkyvyyttä. Kansalaiskeskustelu on käynnistynyt ja palaute on ollut myönteistä. Kun Joensuun palveluverkkosuunnitelma saa virallisen hyväksynnän, niin palvelukampusten toteutus alkaa.

Annamari Savela näkee tärkeänä sen, että palvelukampus on noussut "koko kaupungin asiaksi". Toteutuksen kannalta on merkittävää, että kaavoitus ja asuntopolitiikka tukevat hanketta. Muita sektoreita on helpompi saada mukaan kokonaisvaltaiseen ideaan, rakentamaan pihaa * ikääntyvien palveluille.

*Piha tarkoittaa pohjoiskarjalaiselle myös kotia eli "pihassa" tarkoittaa "kotona".

Juuan vanhuspalvelut nopeassa muutoksessa

Juuka oli palveluasumisen edelläkävijä 1990-luvun alussa, kertoo Kotikallion sairaanhoitaja Kirsi Rissanen, ja lisää, että silloin se oli outoa ja uutta kaikille. Totuteltiin sanoihin "asukas" ja "asiakas" ja siihen, että vanhainkotia ei enää ollut. Viime vuosina kunnan terveyskeskuksen vuodeosasto alkoi täyttyä ja toinen vahva kehittämisen vaihe käynnistyi. Vanhus-Kastetta on voitu hyödyntää nopean muutoksen pyörteissä.

Vanhustyön koordinaattori Tuula Ikonen-Graafmans kertoo kunnan 2-vuotisen muutos-hankkeen ensimmäisen vuoden aikana tehdyistä toimista. Oli tärkeä pikaisesti löytää keinoja ehkäistä laitoskierteiden syntymistä ja tukea itsenäistä asumista. Työ alkoi kaikilla rintamilla.

Aloitettiin yöpartiotoiminta turvallisuutta lisäämään. Omaishoidon määrärahaa nostettiin ja perusteita tarkistettiin. Tehostettua palveluasumista lisätään ja kymmeniä kuntalaisia siirtyy sairaansijoilta kodinomaisempaan arkeen. Turvallinen kotiutus sairaalasta on kotihoidon kehittämiskohteena. Henkilöstön työaikaa keskitettiin asiakastyöhön siirtämällä lääkkeiden jako apteekille. Aloitettiin hyvinvointia edistävät kotikäynnit. Ikäosaamiskeskushanke käynnistetään. Muutosta tukevaa henkilöstökoulutusta järjestetään.

Yllä on osa Juuan kunnan käynnistämistä toimista vanhuspalvelujen kokonaisuuden uudistamiseksi. Vanhus-Kasteen kautta on saatu tietoa muiden kuntien kokemuksista ja uusista ideoista muun muassa välimuotoisen asumisen ja kotikäyntien kehittämiseen sekä henkilöstön tukemiseen. Myös Ikäosaamiskeskuksen tiimoilta on tutustuttu muiden kuntien palveluihin.

Kun 1990-luvun alussa kehitettiin, niin tekijät kokivat olevansa yksin ja tieto jäi jakamatta muille, kertoo Kirsi Rissanen. Nyt hyödynnetään se, että kunnilla on samoja haasteita ja kokemukset jaetaan.

8 KEHITTÄMISTYÖ POHJOIS-SAVOSSA

Mukana hankkeessa 19 kuntaa: Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Maaninka, Nilsia, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Varkaus, Varpaisjärvi, Vesanto, Vieremä,

Pohjois-Savossa hankkeen lähtötilanne oli haastava. Kuntajoukko muodosti hyvin heterogeenisen työskentelykentän maantieteellisesti, kuntien asukasluvun, organisaatioiden sekä toiminta- ja kehittämiskulttuurien suhteen. Myös hankkeeseen luodut odotukset olivat moninaiset. Paikalliset ja alueelliset kehittämisen tarpeet ja samalla niiden kytkeminen valtakunnallisiin vanhushpalvelujen linjauksiin ja suosituksiin, muodostivat kehittämisen lähtökohdan. Tärkeää oli myös tukea erityisesti niitä kuntia, joissa omat resurssit kehittämistyössä olivat niukat, mutta kehittämistarve ilmeinen. Pienet ja keskisuuret kunnat olivat kaikkein aktiivisimpia osallistujia kehittämistyössä.

IKÄIHMISTEN ASUMINEN

Verkostorakenteen pohjatyötä

Ikäihmisten asumisen kehittäminen on ollut paljolti eri alojen toimijoiden aktivoimista ja motivoimista asian eteenpäin viemiseen niin paikallisesti, alueellisesti kuin koko maakunnassa. Tavoitteena on muodostaa Pohjois-Savoon maakunnallinen verkostomainen kehittämisrakenne ikääntyvien asumisen kehittämiseen. Tämän kokoamisessa hanke on tehnyt pohjatyötä.

Henkilöstölle valmiuksia strategiseen osaamiseen

‘Kuntalaiset ikääntyvät’- koulutuskokonaisuus oli Etelä-Savon kanssa yhteinen. Tähän Mikkelin ammattikorkeakoulun ja DIAK:in sosiaalitalouden tutkimuskeskuksen toteuttamaan koulutukseen,

jossa sisältönä oli palvelutarpeen ennakointi, strategia-työskentely sekä seuranta ja arviointi, osallistui kuntatoimijoita kuudesta Pohjois-Savon kunnasta. Koulutuksen osallistujamäärät jäivät kuitenkin vähäisiksi. Teemoja oli mahdollisuus syventää omaan organisaatioon liittyvillä kehittämistehtävillä joiden suorittamisesta sai opintopisteitä.

Muutossuunnitelmia hoivayksikköjen arjen toimintaan

Toinen henkilöstön valmiuksia vahvistava koulutuskokonaisuus kohdistui laitospäivähoivakulttuurin muuttamiseen yksikköjen muuttuessa palveluasumiseksi. Muutosvalmennus toteutettiin yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston koulutus- ja tutkimuskeskus Aducaten kanssa Pohjois-Karjalassa toteutetun ohjelman kokemuksista hyödyntäen. Valmennukseen osallistui 33 henkilöä kahdeksasta kunnasta Pohjois- ja Etelä-Savonkin puolelta. Ennakkotehtävässä osallistujat tuottivat yksikkönsä kuvauksen asiakkaan näkökulmasta. Sen jälkeen he työsti kolmesta vaiheesta koostuvaa yksikön muutossuunnitelmaa. Kaikki vaiheet koostettuja muutossuunnitelmia tehtiin seitsemään yksikköön ja niihin osallistui 19 henkilöä. Valmennus tuotti sekä osallistujille että koulutuksen järjestäjille monenlaisia oivalluksia ideoita oman työn kehittämiseen ja asiakkaille elämänriikkaan arjen toteutukseen. Muutoksia tarkastellaan hankkeen II- vaiheessa järjestettävässä arviointipäivässä.

Kehittämistyöryhmässä tarkentuivat yhteiset kehittämiskohteet

Ikääntyvien asumisen kehittämistyöryhmä kokoontui Ylä-Savon alueella viisi kertaa. Työryhmässä käsiteltiin ikääntyvien asuntojen korjausneuvontaa, asuinalueiden ja palveluasumisen yhteisöllisyyttä, välimuotoisia asumisen ratkaisuja ja niiden tarvetta. Toiminnan aikana tarkentuivat yhteistoimintaa edellyttäväksi kehittämiskohteiksi mm. ikääntyvien asuntojen muutos- ja korjaustoiminta ja kuntoutumista tukevien hoivaympäristöjen suunnittelu ja toteutus.

Välimuotoisia asumisratkaisuja tunnetuksi

Välimuotoisia asumisratkaisuja tehtiin tutummaksi sekä käsitteenä että toimintoina Hankkeen kautta tuotettiin ja jaettiin tietoa, vierailukäynnit ja seminaarit antoivat lisävirikkeitä. Pienkotien, pienryhmäkotien ja perhehoidon toteutusta on viriämässä käytännön toteutukseen muutamassa kunnassa.

Lähipalvelualueet ja niiden kehittäminen nousi tavoitteeksi

Maakunnassa on tavoitteena vahvistaa lähipalvelualue- mallin mukaista kehittämistä, jossa siirrytään ikääntyvien palveluympäristöjen kehittämisestä ikääntyvien asumisen kehittämiseen. Muutamissa Pohjois-Savon kunnissa kuten Rautalampi, Vieremä, Lapinlahti ja Suonenjoki ikääntyvien asumisen kehittäminen on viriämässä lähipalvelualue- mallin mukaisesti.

KOTONA ASUMISEN VARHAINEN TUKI

Tähän osa-alueeseen kunnista kohdistui hyvin paljon erilaisia, osin täsmentymättömiäkin kehittämistarpeita. Kehittämisen kohteeksi valittiin kiireisimmät tarpeet.

Kotikäynnit kehittämisen kohteeksi

Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä kehitettiin kahdessa työryhmässä Ylä- ja Keski-Savon alueella. Työryhmiin on osallistunut 9 kunnan edustajia. Sisältönä olivat kotikäyntien tavoitteet, kohdentuminen, kotikäyntiprosessi, kotikäynnin sisältö, lomakkeet, toimintakyvyn arvioinnin menetelmät. Myös dokumentointi, seuranta, arviointi ja tiedon hyödyntäminen oli tarkastelussa. Työskentelyssä käytiin läpi myös muiden ennakoivien palvelumuotojen kuten neuvonta ja palveluohjauksen toteutusmuotoja. Hankevaiheen päättyessä kaikissa työryhmään osallistuneissa kunnissa toteutetaan hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä ja kehitetään erilaisia palveluohjauksen muotoja. Jatkokehittäminen kohteita ovat oikean

kohderyhmän valinta suhteessa tavoitteisiin, sisältöjen monipuolistaminen ja henkilöstön osaaminen.

Päivätoiminnan profiilin kirkastuminen

Päivätoiminnan kehittämistyöryhmässä edettiin kuntatoimijoiden tarpeiden mukaan vapaachtoistoiminnan ja ennakoivan päivätoiminnan sisältöjä. Työskentelyssä nousi tarve päiväkeskustoiminnan sekä päivätoiminnan sisältöjen kehittämiseen erilaisille asiakasryhmille kohti tavoitteellista ja kuntouttavaa päivätoimintaa toteutettavien palvelupäivien rinnalle. Työryhmän työskentely kirkasti päivätoiminnan profiilin nostamisen tärkeyden.

VERKOSTOITUMINEN

Maakunnallisten verkostojen kautta monet asiat ovat saaneet tuulta purjeisiinsa. Verkostoista on löytynyt hyviä ja innokkaita kehittämiskumppaneita. Pohjois-Savon liiton asumistyöryhmä on ollut merkittävä ikääntyvien asumisen kehittämissä myös hankkeen näkökulmasta. Itä- Suomen yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Aducate on ollut aktiivinen toimija ja vienyt eteenpäin gerontologisen sosiaalialan ja – sosiaalityön kehittämistä. Alueen oppilaitokset ovat tulleet mukaan henkilöstön kehittämiseen ja täydennyskoulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen sekä olleet mukana kehittämistyöryhmissä. Järjestötoimijat ovat tuoneet hankkeeseen asiantuntemustaan erityisesti sisältöjen kehittämiseen.

Pysyvän vanhustyön kehittämisrakenteen luomiseksi yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa on maakunnallisesti koottu yhteen vanhustyön asiantuntijoita koko maakunnan alueelta. keväästä 2009 lähtien Pohjois-Savon vanhusfoorumiin. Kehittämistyöryhmät ja yhteiset muuta tapahtumat ovat lisänneet vanhustyön verkostoitumista kuntien ja eri toimijatahojen välillä.

TARINOITA POHJOIS-SAVON TOIMIJOILTA

Mitä kuuluu vanhukselle, joka asuu yksin?

Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ovat osassa kuntia jo rutiinia ja osassa vasta alussa. Keski-Savossa toimii Vanhus-Kasteen koordinoimana usean kunnan HEHKO-työryhmä, jossa työtä kehitetään. Ryhmä on ollut antoisa niin kokeneille kuin uusillekin kotikäyntien tekijöille.

Millaista tietoa tarvitaan? Millainen kohderyhmä olisi tavoitteiden kannalta paras? Avopalveluohjaaja Kaija Heiskanen Pieksämäeltä on pitänyt ryhmää erittäin hyvänä. Kotikäyntejä on toteutettu Pieksämäellä jo useita vuosia, mutta tapaamisista saa uusia ideoita työhön, hän kertoo. Yksi hyvä idea oli kehittää tiedonkulkua niin, että lääkärit saavat nyt tiedot kotikäynneistä.

Kotikäyntejä toteuttaa usein kunnassa yksi henkilö, joten ajatusten vaihtoa samaa työtä tekevien kanssa voi toteutua vain yli kuntarajojen. Yhteistyötä kuntien kesken muissakin asioissa lisää se, että on helpompi ottaa yhteyttä, kun kasvot ovat tutut. Itselle uusiin asioihin voi saada hyviä neuvoja naapurista.

Terveystenhoitaja Ulla Pöllänen Leppävirralta oli juuri käynnistänyt kotikäyntitoimintaa, kun hän kuuli HEHKO-työryhmästä. Myös hän kokee työryhmän erittäin hyödylliseksi. Työtä on mielenkiintoista tehdä ja kehittää. Yhden vierailun aikana pitäisi saada kokonaiskuva hyvinvoinnista, ja sen mukaan pystyä ohjaamaan tarvittaessa palvelujen piiriin. Jos ongelmia huomataan, vanhusta ei jätetä yksin.

"Vanhus-Kasteen kautta voi viedä asioita kokonaisuutena eteenpäin"

Kun kunnan vanhuspalveluja aletaan muuttaa kansallisten suositusten mukaisiksi, niin asioita on paljon ja työ koskettaa koko henkilöstöä.

Pielavedellä suosituksiin pääseminen vaatii reilua laitospaikkojen vähentämistä ja avopalveluiden tehostamista. Samalla kun

palveluita tarvitsevien ikäryhmien määrä on suurin kunnan historiassa. "Tavoitteena on rakenne, joka elää muutosten mukana ja sopeutuu myös palveluiden tarpeen vähenemiseen tulevaisuudessa", kertoo Vanhus- ja vammais-palvelujen johtaja Markku Kipinä.

Kotisairaanhoidon ja kotipalvelun yhdistäminen, muistiklinikan ja ehkäisevän työn kehittäminen, pienryhmäkotien suunnittelu, päivätoiminnan lisääminen, palveluasumisen kehittäminen ja rakennusten remontointi ovat osa muutosta. Henkilöstön kouluttaminen ja tukeminen muutosten keskellä on olennaista, sillä osaava henkilöstö on toiminnan arvokkain resurssi. Vanhus-Kastetta onkin hyödynnetty kokonaisvaltaisen näkemyksen tukena ja tiedon lähteenä.

Kuntien yhteistyö on tätä päivää. Pielavesi on mukana Kysteri-hankkeessa rakentamassa perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitosta. Yhteistyö ja verkostoituminen tuovat mukanaan uusia ideoita, tietoa ja työssä jaksamisessa tärkeää vertaistukea. Kun vanhuspalvelujen johtajat istuvat saman pöydän ääreen, kokemuksia vaihdetaan ja kuntien erilaiset ratkaisut on helpompi ymmärtää. Eri tavoin saadaan hyvää tulosta aikaan ja löytyy erilaisia selviytymispolkuja, kertoo Markku Kipinä, ja toteaa, että "Kunnan kehittämistyö, Kysteri-hanke ja Vanhus-Kaste menevät käsi kädessä eteenpäin."

9 KEHITTÄMISTYÖ ETELÄ-SAVOSSA

Mukana hankkeessa 14 kuntaa: Enonkoski, Heinävesi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Kerimäki, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Punkaharju, Rantasalmi, Ristiina, Sulkava

Hankkeen lähtötilanteessa alueen toimintaympäristöä leimasi odotustila kuntaliitosselvitysten ja palvelujen järjestämisen mylläkässä. Haasteena oli kuntatoimijoiden motivointi ja mahdollisuuksien järjestäminen hankkeeseen osallistumiseen. Kuntakäynnit olivat toimintasuunnitelman pohjana. Hankkeen tehtävänä oli erityisesti saada aikaan verkostoitumista niin kuntien vanhuspalvelujen johtajien kesken kuin myös yli sektorirajojen. Tässä tavoitteessa hanke eteni ja verkostoituminen sekä seudullinen kehittämisajattelu sai jalansijaa.

IKÄIHMISTEN ASUMINEN

Henkilöstölle valmiuksia strategiseen osaamiseen

Pohjois-Savon kanssa yhteiseen ja Mikkelin ammattikorkeakoulun ja DIAK:in toteuttamaan koulutuskokonaisuuteen osallistui kunta-toimijoita kahdeksasta kunnasta. Koulutukseen liittyvien teemojen syventäminen omaan organisaatioon kehittämistehtävien avulla jäi koulutuksessa vähäiseksi.

Vanhusten perhehoidosta uusia mahdollisuuksia

Vanhusten perhehoitoa on kehitetty maakunnassa monella tasolla. Siitä odotetaan kehittyvän uusi asumisen muoto kuntien palveluvalikkoihin. Erityisesti siitä toivotaan saatavan vaihtoehto omaishoitajien lomituksen ja kotiutumisen tukemiseen. Kehittämistyöryhmässä on tehty lomakkeita, tiedotteita ja maakunnallinen vanhusten perhehoidon toimintaohje. Perhehoitoliiton ja Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa järjestettyyn valmennukseen osallistui yhdek-

sän perhehoidosta kiinnostunutta tai perhehoitajaksi aikovaa henkilöä. Jatkossa tavoitteena on luoda maakuntaan yhtenäinen vanhusten perhehoidon toimintamalli. Myös aiheeseen liittyvää tutkimusta on suunniteltu yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Yhteistyötä on myös tehty muiden Kaste- hankkeiden kanssa.

Seminaareissa tiedon jakamista

Seminaareissa välitettiin tietoa ikäihmisten asumisen eri vaihtoehdoista ja asumiseen liittyvistä tekijöistä kuten esteettömyydestä, kustannuksista yhteisöllisyydestä, paloturvallisuudesta ja asunnon muutostöistä. Laajasta maakunnallisesta ikäihmisten asumisen työryhmästä ja sen kokoonpanosta käytiin keskustelua, mutta asian vieminen eteenpäin jäi hankkeen seuraavaan vaiheeseen.

KOTONA ASUMISEN VARHAINEN TUKI

Tämän osa-alueen kehittämisen kohteena olivat kuntakäynneillä esille nousseet riittävän ajoissa tapahtuvat kotiutukset ja tehostettu kotihoito.

Kotiuttamiskäytännön kuvaus

Riittävän ajoissa tapahtuvilla kotiutuksilla pyrittiin jatkamaan kotona pärjäämistä ”laitostumisen” sijaan sekä välttämään siirtoviivemaksuja.

Yhteistyössä Etelä-Savon sosiaalityön ja varhaisen tuen kehittämissyksikkö – hankkeen ja kuntatoimijoiden kanssa luotiin käytännön tarpeeseen hyvän kotiuttamis-käytännön prosessikuvaus.

Kotihoidon kehittämistyöryhmä

Kotihoidon sisällön kehittämistyöryhmä on ollut enemmän informatiivinen, kuin selkeästi toiminnan tavoitteelliseen muutokseen pyrkivä. Työryhmässä tutustuttiin muiden kuntien hyviin käytäntöihin ja pohdittiin, kuinka niitä voisi siirtää oman kunnan käyttöön. Tehostetun kotihoidon lisäämisellä ja yöpartio toiminnan

käynnistämällä oli kunnissa tavoitteena tukea ns. vaikeita kotiutuksia ja tarjota saattohoidon mahdollisuutta asiakkaan sitä halutessaan. Työryhmässä käytiin keskustelua myös ennakoivan tuen ja -toiminnan merkityksestä. Laadun arviointia ja kotihoidossa käytettävien mittareiden käyttöä pohdittiin, mutta laajemman maakunnallisen laadunarviointijärjestelmän kehittäminen jää tehtäväksi hankkeen II- vaiheeseen.

Maaseudun kehittämistyöryhmä

Hankkeen aikana on tehty hankesuunnitelma, jossa Ihastjärven kylälle rakennetaan uusi kyläkoulu ja tähän koulun toimintaan liitetään lähipalvelukeskustoimintaa ikääntyneille. Tarkoituksena on tuoda palveluita sinne missä ikääntyvät asuvat. Hankkeessa pyritään esteettömyyteen tilaratkaisuissa ja koulun ympäristössä. Tavoitteena on myös vahvistaa yhteisöllisyyttä oppilaiden ja vanhusten yhteisten tapahtumien kautta. Tämä rikastuttaa vanhuksen arjen sisältöä ja myös jättää omaa arvokasta elämäkokemusta ala-asteen oppilaille. Näin pyritään tukemaan kotona asumista turvallisesti mahdollisimman pitkään.

VERKOSTOITUMINEN

Hankkeen toimesta käynnistettiin tiiviissä yhteistyössä ISO:n kanssa maakunnallinen vanhustyön foorumi, jonka tavoitteena on ollut verkostoituminen, vertaistuen saaminen ja antaminen, hyvin käytäntöjen levittäminen, työn kehittäminen ja uuden tiedon saaminen. ISO onkin ollut merkittävä yhteistyökumppani ja ohjannut osaltaan hankkeen etenemistä tavoitteiden suuntaan sekä mahdollistanut osallistumisen useisiin eri vanhuspalveluita käsitteleviin foorumeihin. Yhteistyössä ISO:n ja alueen muiden Kaste-hankkeiden kanssa on järjestetty koko maakunnan alueella Sote-luottamushenkilöille koulutusta.

Vanhus-Kaste on linkittynyt useisiin muihin alueella toimiviin hankkeisiin, näistä keskeisimpiä ovat olleet Esske-, SeniorPro- ja LähDe -hankkeet. Tutkimuksen eteenpäin viemisessä ja koulutusten suunnittelussa sekä

toteutuksessa on tehty yhteistyötä DIAK:in, MAMK:n, Itä-Suomen yliopiston, THL:n, Perhehoitoliiton, Ikäkasteen Polkka-hankeen, Lahden Omppu – hankeen ja aluehallintoviraston kanssa.

TARINOITA ETELÄ-SAVON TOIMOJILTA

Ensimmäiset perhehoitajat aloittavat Ristiinassa

Lehtijuttu perhehoidosta Kainuussa sai Ristiinan perusturvajohtajan sijaisena toimineen Jaana Kainulaisen kiinnostumaan. Kun Vanhus-Kaste otti yhteyttä kuntaan, idea perhehoidon kehittämisestä kasvoi seudulliseksi työryhmäksi. Alkoi yhteistyö muiden kuntien kanssa ja yli maakuntarajojen. - "Pienellä kunnalla ei ole resurssia kehittää näin laajamittaisesti toimintaa yksin", hän toteaa ja jatkaa, että on hyvä tunne seurata, kun yhteinen juttu lähtee lentoon. Ristiinassa ensimmäiset perhehoitajat aloittavat työn.

Kun kunnan perhehoitajatarve lasketaan yhden käden sormilla, ei asian eteenpäin viemiseen aleta helposti. Yhteistyössä sen sijaan saadaan paljon aikaan.

Jatkossa työryhmässä seurataan Ristiinan pilottikokemuksia. Mäntyharjun Ikääntyneiden palveluohjaaja Anu Heinonen kertoo, että kunnalla on nyt hyvät lähtökohdat aloittaa perhehoito, kun siitä kiinnostuneita henkilöitä löytyy. On tietoa, kontakteja ja malli mietittynä. Hän lisää, että Vanhus-Kasteen iso anti kaiken kaikkiaan on ollut alueellisuus ja että: "Ilman muuta kuntien yhteistyö on tärkeää".

Kyläkoululle uusi elämä kaiken ikäisten kohtaustapaikkana?

Kyläkoulut ovat usein viimeisiä ja uhattuja julkisia palveluja syrjäisemmillä seuduilla. Ihastjärven kylän vanha koulurakennus todettiin purkukuntoiseksi. Saataisiinko kylälle uusi koulurakennus? "Koulu on kylän keskus ja pitää kylän vireänä" toteaa Ihastjärven kyläyhdistyksen puheenjohtaja Heikki

Haponen. Niinpä kyläyhdistyksessä alettiin toimia koulun säilyttämisen puolesta Vanhus-Kasteen kehittäjän idean pohjalta.

Koulun tulevaisuutta selvittänyt työryhmä esitti, että uusi koulu rakennetaan kylälle, mutta uudenlaiseksi kaikenikäisiä palvelevaksi kyläkeskukseksi. Vanhus-Kasteen kehittäjä Anu Silvennoinen oli työryhmän jäsen ja kertoo, että koulun tiloja käytettäisiin monin tavoin ikääntyvien hyvinvointia edistäviin palveluihin, virkistystoimintaan ja yksinäisyyden karkoittamiseen. Hyvinvointiin kuuluu muiden ihmisten seura sekä ystävien ja tuttujen tapaaminen. Kyläläisten kohtaamispaikka luo ikääntyvälle turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja tukee hänen itsenäistä pärjäämistään.

Kyläkeskus toisi palveluja ja harrastusmahdollisuuksia asukkaiden luo. Kyläläiset näkevät suunnitelman edut ja edullisuuden, mutta kuntapäättäjillä on vaihtoehtojen vertailu kesken. He pohtivat, pitäisikö koulu siirtää lähemmäksi kaupunkilähiöitä.

Jos kaupunki päättää sijoittaa koulun Ihastjärven kylälle, niin kyläyhdistyksellä on suunnitelmat valmiina. Kylä on valmis toteuttamaan elävän, yhteisöllisen keskuksen, jossa kaikenikäiset viihtyvät, ja jossa kylän vanhuksille on palveluja ja elämää lähellä kotia.

10 KEHITTÄMISTYÖ KESKI-SUOMESSA

Mukana hankkeessa 15 kuntaa: Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kivijärvi, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Luhanka, Multia, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Äänekoski

Keski-Suomessa hankkeen yleisenä tavoitteena oli luoda dialogia valtakunnallisten tavoitteiden ja linjausten sekä kuntien vanhustyön arkitodellisuuden välille. Tarkoitus oli myös saada yhteen Keski-Suomen vanhustyön toimijoita, ja saada näin merkittävyyttä ja painoarvoa alan kehittämiseen. Tärkeänä pidettiin myös hankekuntien toiveiden ja tarpeiden kuulemista. Kunnista nousikin varsin selkeitä ja konkreettisia tarpeita vanhustyön kehittämiseksi ja eteenpäin viemiseksi. Kuntien suhtautuminen kehittämistyöhön hankkeiden kautta oli ollut varsin kriittistä. Haaste oli saada kuntatoimijat innostumaan ja motivoitumaan sekä löytämään aikaa ja mahdollisuutta osallistua hankkeen toimintoihin. Hanke toi paljon uutta Keski-Suomen vanhustyöhön. Uudenlainen verkostomainen työskentely ja seudullinen ajattelutapa lisääntyivät.

IKÄIHMISTEN ASUMINEN

Hankkeen alussa käydyn kierroksen aikana kuulosteltiin kuntien nykytilannetta sekä käytiin keskustelua ikääntyvien asumisen erilaisista ja uusista ratkaisuista. Kunnissa asumisen muutokset tuntuivat liittyvän erityisesti laitoshoidon purkamiseen tehostetuksi palveluasumiseksi. Välimuotoisten asumisratkaisujen käytännön toteuttamisessa ja vahvistamisessa hanke toimi tiedon välittäjänä. Eri tahojen toimijoita saatiin heräteltyä yhteisen haasteen, ikääntyvien asumisen kehittämiseen. Hankekuntien luottamushenkilöiden tietoisuus erilaisista asumisen vaihtoehdoista ja toimintatavoista on lisääntynyt.

Laitoksesta asumiseen työryhmä, tiedon jakamista, koulutusta

Maakunnallisen laitoksesta asumiseen työryhmän kautta kunnille tarjottiin monipuolisesti

valtakunnallisten asiantuntijoiden avulla tietoa palvelurakenteen muutoksen välttämättömyydestä sekä erilaisista vaihtoehdoista, kuinka muutosta voidaan aikaansaada käytännön tasolla. Koulutuksia ja seminaareja, joissa puhuivat alansa osaavimmat asiantuntijat, pidettiin hankeaikana useita. Lisäksi palvelurakenteen muutosta tukevaa koulutusta järjestettiin hankkeen omana koulutuksena monella paikkakunnalla. Seminaarien ja koulutusten lisäksi kuntien vanhustyön toimijat pääsivät tutustumaan paikanpäälle useampaan vanhustyön kohteeseen maakunnassa ja maakunnan ulkopuolella. Tutustumiskäyntien tarkoitus oli antaa näkemyksiä ja eväitä oman kunnan toiminnan kehittämiseen.

Ikääntyvien mielipiteitä opinnäytetyössä

Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat Elina Kallio ja Anna-Riikka Ranta tekivät opinnäytetyön vanhusten asumisen kehittämisestä. Opinnäytetyön aiheena oli selvittää vanhusten mielipiteitä asumisesta ja palveluiden kehittämisestä. Hankevaiheen päättyessä työ oli viimeistelyvaiheessa ja valmistui marraskuussa 2010.

Perhehoitoon heräsi kiinnostus

Vanhusten perhehoito on herättänyt suurta kiinnostusta ja siinä on päästy hyvin maakunnalliseen kehittämiseen. Hanke on tarjonnut kunnille info- ja rekrytointitilaisuuksia ja työstänyt valmiiksi lomakkeita, esitteitä, hakemus- ja toimintaohjeistusta. Maakunnallisessa perhehoidon työryhmässä on lähdetty luomaan seudullisia yhteisiä toimintakäytänteitä, palkkiojärjestelmiä ja ohjeistusta. Tässä on tehty laaja-alaista yhteistyötä muiden perhehoitoa kehittävien Kaste- hankkeiden sekä Keski-Suomen ja Savon maakuntien välillä.

KOTONA ASUMISEN VARHAINEN TUKI

Kotona asumisen tukeminen ja varhaisen tuen mallin kehittäminen nousivat selkeästi

tärkeimmäksi kehittämisalueeksi hankekunnissa kuntakierroksen aikana.

Varhaisen tuen malleja ja käytäntöjä omiin organisaatioihin

Kuntien toiveissa oli luoda toimiva vanhuspalveluihin varhaisen tuen toimintamalli. Tätä mallia työstettiin yhdessä seudullisesti Pohjoisen Keski-Suomen 8 kunnan ja Pohjois-Savon Vesannon ja Rautalammin kuntien kanssa kehittämistyöryhmä VARTUssa. Alustusten, vierailujen, vertaistuen ja ryhmätyöskentelyn kautta osallistujat työstivät malleja omiin kuntiinsa. Ryhmän jäsenet työskentelivät innovatiivisesti ja motivoituneesti ja saivat siirrettyä paljon ideoituja asioita käytännön arkityöhön omassa organisaatiossaan.

Tavoitteellisen lyhytaikaishoidon ja toimivan kotiutuksen kehittämistä

Tavoitteellisen lyhytaikaishoidon ja toimivan kotiutuksen kehittämistyöryhmä LAHKOssa oli mukana kahdeksan kuntaa. Ryhmässä työstettiin tavoitteellisen ja kuntouttavan lyhytaikaishoidon palvelukuvaukset arviointijaksosta, kuntouttavasta sekä satunnaisesta lyhytaikaishoidosta sekä vuorohoidosta. Työskentelyssä hyödynnettiin ryhmän jäsenten omaa ammattiosaamista ja vertaistukea sekä muualla tehtyjä hyviä käytäntöjä.

Tavoitteellisen ja toimivan lyhytaikaishoidon kehittämisen kautta keskisuomalaisissa kunnissa on voitu tukea ikääntyvien kotona asumista yhä pidempään. Lyhytaikaishoidon paikkoja on saatu lisää ja suunnitelmia tavoitteellisen hoidon suuntaan tehdään koko ajan. Tehdyt palvelukuvaukset ovat kunnissa vahvana pohjana toiminnan kehittämisessä ja kehittämistyön tuloksesta on oltu kiinnostuneita myös muissa maakunnissa.

Kotihoidon sisällön kehittämistä

Maakunnallisen kotihoidon kehittämistyöryhmässä työstettiin yhdessä 13 eri kunnan kanssa kotihoidon sisältöä alustusten ja vertaistuen avulla. Työstettävänä teemoina oli mm. teknologian hyödyntäminen kotihoidon

kehittämisessä, onnistunut kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhdistäminen sekä palvelutarpeen arviointi ja kotihoidon myöntämisen kriteerit. Lisäksi pohdittiin kirjaamisen, tiimityön ja toimivan palautejärjestelmän merkitystä kotihoidon sisällön ja asiakkaan saaman palvelunlaadun näkökulmasta. Näiden teemojen kehittämistyö myös jatkuu seuraavalla hankekaudella.

Piloteista potkua pidemmällekin

Varhaisen tuen, kotihoidon ja asumis- palveluiden kehittämistyötä tehtiin myös useissa hankkeen kautta toteutetuissa piloteissa., joita tehtiin kunta- tai yksikkökohtaisesti.

Pilotti	Tulos
Jämsä-Kuhmoinen: Töpinää töppösiin – vapaaehtoistoiminnan käynnistäminen	Vapaaehtoistoiminta uutena toimintamuotona vanhuspalveluihin. Useita kymmeniä vapaaehtoisia rekrytoitiin, useimmat toimivat edelleen. Kirjalliset tuotokset: *Vapaaehtoisen perehdytysopas *Työyhteisön opas vapaaehtoistoiminnan käynnistämiseen
Vaajakoski: Lakitien pilotti – yhteisölliseen ja sosio-kulttuuriseen työotteeseen perustuvan toimintamallin kehittäminen kotihoidon asiakkaiden ja lähiympäristön ikääntyneiden iloksi	Pilotissa käynnistettiin etsivää työtä, ryhmätoimintaa, seniorineuvontaa ja seniorikahvilatoimintaa Kotimäen alueella. Kirjallinen tuotos: * Sini Kantosalo 2009: Lakitien pilotin loppuraportti ja arviointi.
Jyväskylän keskusta: Kyllikinkadun seniorinettikahvilan perustaminen	Tarkoitus oli tuoda nykyteknologiaa ja tietoyhteiskuntaa lähemmäksi ikäihmisten arkea. Ohjaajatutoreina toimivat Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat ja vapaaehtoiset.
Luhanka: Luhangan kunnan ikääntyvien päivätoimintakokeilu	Päivätoiminta suunnattiin erityisesti omaishoitoperheille sekä kotihoidon asiakkaille. Kirjallinen tuotos: * Päivätoiminnan esitteet.

VERKOSTOITUMINEN

Hankkeen yksi tulos on vanhustyön verkosto- ja kehittämistyöskentelyn merkittävä edistyminen Keski-Suomen maakunnassa. Syntyneissä verkostoissa on koottu hyviä toimintakäytäntöjä ja niitä on saatu levitettyä myös ylimaakunnallisesti. Vanhus-Kaste- hanke on linkittynyt useisiin alan hankkeisiin, projekteihin, oppilaitoksiin ja järjestötoimijoihin mm. ohjausryhmätyöskentelyn, yhteisten seminaarien ja pilottien kautta. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat olleet Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Hyvän vanhenemisen tutkimus- ja kehittämiskeskus GeroCenter, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja yliopisto, Perhehoitoliitto ja Vitapolis Oy. Ohjausryhmätyöskentelyä on ollut mm. Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistyksen Kimppa-hankkeessa, Jyväskylän ammattikorkeakoulun Esteetön koti ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen ESKO-hankkeessa, Jyväskylän Sotainvalidien asuntosäätiön vanhus-asiavaltuutettu toiminnassa ja Ikääntyvien yliopiston suunnittelutyössä.

TARINOITA KESKI-SUOMEN TOIMIJOILTA

Ahaa! - idealamppu syttyy yhteistyössä Varhaisen tuen kehittämistä Vesannossa

Vesannolla valittiin varhaisen tuen kehittäminen työn kohteeksi, kertoi kotihoidon ohjaaja Riitta Oittinen. Hän lähti mukaan Keski-Suomen Vanhus-Kasteen Varhaisen tuen työryhmään VARTUun ja sai uudenlaista näkemystä työhön.

Seniorikeskus-ajattelusta löytyi alkuinnostus. Ei tarvittukaan uutta hienoa keskus-rakennusta, vaan uutta toimintaa vanhoihin tiloihin sekä sisällön kehittämistä asiakkaiden, henkilöstön ja yhteistyötahojen kanssa.

Uutta toimintaa on aloitettu ripeästi. Tiistäikerho on muistisairaiden oma kohtaamispaikka, jota vedetään kahden yksikön yhteistyönä. Omaishoitajien kuntosalivuoro ja henkilökohtainen harjoitusohjelma vahvistavat ikääntyvien hoitajien

jaksamista. Vapaaehtoistoiminnan perehdytys- opas kirjoitettiin yhdessä seurakunnan sekä laitos- ja palveluasumisen yksikön kanssa. VARTU:n keskusteluja päiväkeskustoiminnan merkityksestä hyödynnetään nyt arjessa.

Omaishoitajien jaksamista on tarkoitus tukea lisää ikäpoliittisen ohjelman myötä. Senioritupa on juuri alkanut tiedottaa ikäihmisten ajankohtaisista asioista ja tarjoaa mahdollisuuden palveluohjaukseen. Monitoimiaton starttaaminen kohti kyliä on suunnitelmissa.

Mikä on runsaan toiminnan salaisuus? "Kaikkien toimijoiden kanssa yhteistyössä viedään eteenpäin ja annetaan asioiden juurtumiselle aikaa", kertoo Riitta Oittinen ja toteaa, että VARTU-ryhmä velvoittaa positiivisesti myös tekemään ne asiat, joista on puhuttu.

Vaajakosken Lakitiellä ovet avautuivat lähialueelle

Palvelupäällikkö Saija Meinander kertoi Lakitien vanhusten palveluyksikön haaveesta ja sen toteutuksesta. Haaveena oli, että vuokralaisten lisäksi talon palveluja käyttäisivät myös lähialueen, Kotimäen asukkaat. Henkilöstö oli kiinnostunut kehittämisestä ja Vanhus-Kasteen myötä alettiinkin tuumasta toimeen.

Käynnistysvaiheeseen avuksi saatiin Vanhus-Kasteesta projektityöntekijä. Laadittiin viikko-ohjelma, josta tiedotettiin ympäristön asukkaille ja kutsuttiin käymään. Taloa tehtiin tutuksi kotimäkeläisille. Ympäristön ja talon asukkaille ja omaisille pidetyn tiedotustilaisuuden suosio yllätti järjestäjät.

Kotimäen vanhukset käyvät nyt useammin ruokailemassa, he käyvät harrastekerhoissa sekä vapaan keskustelun Turinatupa-illoissa. Henkilöstön työaikajärjestelyillä pidetään nyt yllä säännöllistä virkistystoimintaa.

Yhteistyö henkilöstön kesken on lisääntynyt. Palveluohjaus tuli lähelle asiakkaita ja kotihoidon henkilöstön ohjaa uusia asiakkaita käyttämään talon palveluja. Lakitien asukkaille

avautuminen on ollut virkistävää. Moni asukas on silmin nähden tyytyväisempi.

Toiminnan myötä yhteisöllisyys on kasvanut - haave on toteutunut.

11 HANKKEEN TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS

Tiedottaminen näin laajassa hankkeessa on ollut haasteellista. Tiedottamisessa on käytetty lukuisia keinoja. Hankkeesta laadittiin esite, jota jaettiin hankealueella eri tilaisuuksissa ja työkokouksissa. Hanke kokosi kolme uutiskirjettä, jotka lähetettiin hankeaikana kuntiin. Hankkeen Joensuun kaupungin nettisivuilla oli maakuntakohtaiset hankkeen esittelyt ja sinne koottiin myös seminaarien ja koulutustilaisuuksien materiaalia. Hanke oli mukana Sonette- yhteisöverkossa. Hankkeesta tiedotettiin eri toimijoille ja sidosryhmille lukuisissa tilaisuuksissa, tapahtumissa vierailukäynneillä, Kaste- maakuntaseminaareissa ja messutapahtumassa. Hankkeen teemoihin liittyviä artikkeleita on julkaistu paikallislehdissä. Hankeaiheita kuten vapaaehtoistoiminnan kampanja ja vanhusten perhehoito oli esillä myös paikallisradioissa ja YLE:n verkkosivuilla. Hankkeessa käytettiin myös tiedottajan työpanosta ikäihmisten asumisen seminaarien yhteydessä.

Hallilan 2010 tekemässä ulkoisessa arvioinnissa selvitettiin myös hankkeen tunnettavuutta kunnissa. Arviointiin liittyi kuntien vanhustyössä toimiville henkilöille tehty kysely (N=126), johon saatiin 60 vastausta. Puolet vastaajista oli sitä mieltä, että hanke tunnetaan hyvin heidän kunnassaan.

12 HANKKEEN ARVIOINTI

Hankkeen ulkoinen arviointi

Tmi GetEffect Dr Liisa Hallila teki hankkeen ulkoisen arvioinnin, jonka raportti valmistui syyskuussa 2010. Arviointiaineistona olivat arvioitsijalle toimitetut hankkeen asiakirjat, koulutuspalautteet, hanketiimin haastattelut,

hankkeen kehittämistyöryhmiin osallistuvien kuntien työntekijöiden haastattelut ryhmässä ja puhelimesta sekä sähköinen kysely hankkeeseen osallistuvien kuntien vanhustyössä toimiville henkilöille.

Arvioinnin mukaan hanke on relevantti ja tuloksellinen. Hankkeella on saatu aikaan tarpeenmukaisia tuotoksia ja hyviä kuntakohtaisia sekä ylimaakunnallisia tiedonvaihdon tuloksia. Keskeinen hyvä tulos on se, että kuntakohtainen palvelujen saatavuuden epätasa-arvo on vähentynyt, kun vanhustyön palvelujen kehittämisessä jäljessä olevat kunnat ovat saaneet apua vanhuspalvelujen edistämistyöhönsä hanketiimiltä ja edistyneemmilta kunnilta. Hankkeen tuotoksia ja hyötyjä esittävä arviointimatriisi on koottu arviointiraportin liitteeksi.

Hankkeen hidasteiksi ja esteiksi raportissa on esitetty hankkeen laajuus, monialaisuus, pitkät välimatkat, kuntatoimijoiden osin heikko motivaatio hankkeeseen osallistumiseen ja vanhustyön johtajien vaihtuvuus. Kunnissa menossa olevat organisaatiomuutokset, samanaikaisesti muut menossa olevat vanhustyön kehittämishankkeet, työntekijöiden vaikeus irrottautua työstä koulutuksiin sekä hanketiimin vaihtuvuus on esitetty myös hankkeen toteutukseen vaikuttaneina hidasteina ja esteinä.

Valvonnallinen ohjauskäynti

Sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta kaikkiin Kaste- hankkeisiin tehtävä valvonnallinen ohjauskäynti tehtiin Vanhus-Kaste hankkeeseen kesäkuun alussa 2010. Ohjauskäynnillä arvioitiin hankkeen toimeenpanoa, hallinnollisten menettelyjen sujuvuutta sekä kirjanpidon ja talousseurannan järjestämistä ja toimivuutta. Hankkeen saama palaute oli myönteistä eikä ohjauskäynnillä havaittu puutteita hankkeen hallinnoinnin, kustannusten tai rahoituksen toteutumisessa.

Hankkeen seuranta ja itsearviointi

Hankkeen etenemistä maakunnissa kehittäjät ovat osaltaan raportoineet ja arvioineet

kolmen kuukauden välein kokoamissaan maakunnallisissa raporteissa, jotka on koottu yhteen koko hankkeen puolivuotisraporteiksi. Seurannan ja itsearvioinnin osalta vaikeutena on ollut selkeiden indikaattorien puuttuminen, joka nostettiin esille myös hankkeen ulkoisessa arvioinnissa. Tätä pyritään kehittämään hankkeen uudessa vaiheessa.

Hankkeen rooli kuntatoimijoiden näkökulmasta

Hankkeen roolia selvitettiin maakunnista valittujen kehittämiskohteiden kuvausten avulla. Tavoitteena oli kuvata konkreettisten esimerkkien lisäksi kuntatoimijoiden kehittämiskokemuksia. YTM Minna K. Turunen kokosi 15 tarinamuotoisen puhelinhaastattelun pohjalta raportin kehittämiskokemuksista ja edellä maakuntien raporttiosuudessa esitetyt toimijoiden tarinat. Haastatellut edustivat sekä johto- ja esimiestasoa että asiakastyössä toimivia. Kuntatoimijat kertoivat, että hanke vahvisti kokonaisnäkemystä ja seudullista yhteistyötä sekä tuki johtamista ja kehittäjäroolia. Hanke toi kansalliset suositukset toimijoiden arkeen ja vahvisti kehittämiskulttuuria.

13 KEHITTÄMISKULTTUURIN VAHVISTUMISEN VERSOJA

Vanhus-Kaste linkittyi kuntien kehittämistarpeisiin erityisesti kansallisten laatusuosituksen kautta. Kuntatoimijat kertoivat, että määrällisesti tavoitteet ja suuntalinjat olivat tiedossa, ja että hanketta hyödyntäen laatusuosituksia alettiin toteuttaa sisällöllisesti. Hanke ja siihen linkitetty tavoitteellinen kehittäminen oli vahvistanut eri tavoin kehittämiskulttuuria haastateltujen omassa työskentely-ympäristössä. Oma aktiivisuus osallistumisessa vaikutti siihen, miten Vanhus-Kasteen merkitystä arvioitiin. Aktiiviset osallistujat kokivat hankkeen vaikuttavammaksi.

Kokonaisnäkemystä vahvistava hanke

Kuntatoimijoille Vanhus-Kaste oli kokonaisnäkemystä vahvistava hanke. Sen

toiminnan laaja alueellisuus ja kansallisiin suosituksiin perustuva työ olivat hyvänä tukena erityisesti kunnille, joissa toteutettiin laajaa palvelurakenteen muutosta. Aiempaa kehittämistoimintaa arvioitiin pirstalemaiseksi ja "piipertämiseksi", kun taas Vanhus-Kasteen työ nähtiin laajempänä kokonaisuutena, josta oli hyötyä myös johtamisessa.

"Hankemaailma on ollut pirstaleista ja nyt on isompi kokonaisuus".

"Kaste tuo kehittämisen jokaisen työhön."

"Vanhus-Kasteen kautta voi viedä asioita kokonaisuutena eteenpäin."

Johtamisen tukena laatusuosituksen toteutuksessa

Hanke koettiin muutoksen johtamista tukeväksi. Johtamisen haaste on, että nopeassa muutostahdissa henkilöstölle ei jää aikaa omaksua laatusuosituksen mukaista ajattelutapaa ja työtettä. Myös arvokeskusteluille tarvittaisiin aikaa. Henkilöstölle hoivakulttuurin muutos voi tuntua vieraalta, muutosta pelätään ja uupuminen on uhkana. Kuntouttava työote saattaa näyttää heitteillejätöltä: "Eikö vanhusta enää hoideta ja auteta?"

Vanhus-Kastetta hyödynnettiin niin, että henkilöstölle pyrittiin antamaan mahdollisuus osallistua työryhmiin, seminaareihin ja valmennuksiin. Hankkeen kehittäjiä oli kutsuttu puhumaan henkilöstölle. Esimiehet veivät oman osallistumisensa myötä vahvistunutta kokonaisnäkemystä työyhteisön keskusteluun ja työn uudistamiseen. Näin saatiin tukea suosituksen viemiselle arjen työhön.

"Sitä itse on ajatuksissa jo pitemmällä, mutta työntekijän tasolla voi viedä aikaa, – joillekin enemmän aikaa. Asiasta pitää puhua ja kertoilla, mitä nyt olisi mahdollista ja herätellä ihmisiä ajattelemaan."

"Asenteiden muuttaminen on tärkeää. Suositukset lähtevät asiakaslähtöisyydestä ja osallisuudesta, mutta toiminta on helposti organisaatio-

lähtöistä. Palveluiden muokkaaminen ihmisen näkökulmasta pitäisi saada liikkeelle.”

Yhteistyön voimistumista

Vanhus-Kasteen myötä vuorovaikutus ja yhteistyö lisääntyivät kuntien välillä. Erityisesti työryhmätyöskentely loi uutta yhteistyötä ja mahdollisuuden tutustua muiden kuntien henkilöstöön. Yhteistyö pienten kuntien kesken vahvistui. Kun voimavarat yhdistetään, voidaan kehittää laajempia kokonaisuuksia, joista on kaikille enemmän hyötyä kuin yksin tekemisestä. Hyväksi koettiin se, että ideat eivät jää toteuttamatta, kun on sitouduttu tekemään yhdessä.

Toisaalta isommissa kaupungeissa yhteistyö tapahtui vain omassa organisaatiossa. Myös silloin on kyse hyvästä vuorovaikutuksen ja yhteistyön laajenemisesta eri alojen ammattilaisten kesken.

”Työryhmä jatkaa työtään ja asiat koko ajan etenee. Huippuesimerkki siitä, miten pitäisi mennä eteenpäin.”

”Kumppanuutta on oltu tekemässä. Seudullisuus on ilman muuta tärkeä.”

”Vain oman kunnan asiana jäisi ilmaan roikkumaan.”

”Toisten kuntien kanssa kehittämisen tuloksia on helpompi jalkauttaa. Hankkeen tuki on ollut erittäin tärkeää. Halutaan olla mukana jatkossakin.”

Kehittäminen onkin osa omaa työtä

Vanhus-Kasteeseen osallistumisen myötä rooli oman työn kehittäjänä oli aktivoitunut. Useimmiten osallistuminen oli vahvistanut kehittäjänä toimimista. Omalle näkemykselle oli saatu vahvistusta ja tukea. Toisaalta muiden kokemuksista voitiin ottaa mallia tai ottaa opiksi. Hankkeen myötä lähdettiin toteuttamaan ideoita, joita oli olemassa jo ennen hanketta. Toisaalta saatiin myös uusia oivalluksia ja ideoita omaan työhön eli niitä kuuluisia Ahaa!

elämyksiä. Verkostossa oman työn ja sen kehittämismahdollisuudet alkaa nähdä uusin silmin.

”Voi keksiä jotain luovaa, kun saa pohtia asioita yhdessä toisten kanssa.”

”Vanhus-Kasteeseen osallistuminen on vahvistanut tunnetta, että on oikea linja ja näin pitää jatkaa. Työ vaatii erilaista asennetta ja hoitajan roolin ja olemuksen muutosta. On kuntouttava työote ja yhteistyö läheisten ja omaisten kanssa.”

”Pääsin mukaan siihen toimintaa Vanhus-Kasteessa, mikä vastasi tarpeeseen omassa työssä.”

”Kuntatasolla muutos on hidasta ja Vanhus-Kasteen tapaiselle hankkeelle toivon jatkuvuutta, etteivät hyvät ideat, idean poikaset hautaudu, vaan idean kehittäminen olisi jo siinä vaiheessa, että hankkeen tukea ei enää tarvita ja jatkoa voisi suunnitella ilman hanketta.”

Vertaistukea ja voimaantumista

Vanhus-Kasteeseen osallistuminen antoi vertaistuen kokemuksia. Tapaamisista sai voimaa. Niissä sai jakaa niin onnistumisen ilot kuin oman riittämättömyyden tunteet. Omista tavoitteista puhuminen ryhmälle sitoutti myös toteuttamaan suunnitelmat käytännössä. Ryhmässä seurattiin kuulumisia. Pitkä matkustaminenkaan ei tunnu raskaalta, kun yhteistyö on voimaannuttavaa.

”Kaste-tilaisuuksissa on ollut vertaistukea ja jakamista kuntien kesken.”

Kansalliset laatusuositukset osaksi arjen työtä

Kun kansalliset suositukset edustavat teoreettista tietoa, niin Vanhus-Kasteen toiminnassa ne tulivat osaksi arjen keskustelua sekä pohdintaa, ja lähemmäksi käytännön työtä. Vanhus-Kaste on mahdollistanut suositusten sisältöihin liittyvää arvokeskustelua,

muutokseen valmistautumista ja oppimista. Tapaamisissa ja työryhmissä osallistujat kertoivat työstään ja ajatuksistaan toisilleen. He saivat peilata ja verrata niitä muihin näkökulmiin. Asiantuntijuus on saanut tilaisuuden kehittyä ja uudistua, ja sitä kautta uudet ideat ja toimintatavat leviävät laajemmalle. Kun tapaamisia on enemmän ja useammin, alkaa muodostua verkostosidoksia ja edelleen vahvempi perusta tiedon ja kokemusten vaihdolle.

Vanhus-Kasteen toiminta jatkuu, eivätkä haastatellut pohtineet kehittämistä ilman hankkeen tukea. Toiselta vaiheelta odotettiin tukea, tietoa ja yhteistyön mahdollistamista.

Kuvio 2. Kehittämiskulttuurin vahvistumisen versoja

Ensimmäinen vaihe on tuottanut verkostomaisen yhteistyön perustan laajoille alueille. Sen myötävaikutuksella on luotu myös kiinteämpiä yhteistyösuhteita kuntien välille.

Näiden verkostojen ja yhteyksien ylläpitäminen jatkossa ilman hankkeen tukea on osallistujien omassa käsissä. Hyvä pohja on luotu ja hankkeen toisessa vaiheessa haasteena on kannustaa osallistujia aktiivisesti suunnittelemaan yhteistyön ylläpitämistä ja työryhmien jatkamista.

14 HANKKEEN IRTAIMISTOHANKINNAT

Hankkeen irtaimistohankinnat ja niiden sijoittuminen maakuntien työpisteisiin on koottu liitteeseen 5.

15 HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET

Hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 862,382,19 €. Kustannusten jakaantuminen maakuntien kesken on esitetty liitteessä 6.

LITTEET

**HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010
POHJOIS-KARJALA**

Päivä	Paikka	Seminaari/Koulutus	Osallistujat
13.5.2009	Joensuu	Hyvinvointia ikäihmisille- palvelutarpeet ja ratkaisut	90
3.9.2009	Joensuu	Muutosvalmennus (2 op) Laitoshoidosta palveluasumiseen Moduuli 1: Palvelurakenteen muutoksen tausta ja tarve (1. pv)	35
24.9.2009	Joensuu	Ikäihmiset maaseudulla – Kuinka turvata ikäihmisten asuminen ja palvelut maaseudulla?	80
28.9.2009	Joensuu	Muutosvalmennus Laitoshoidosta palveluasumiseen Moduuli 1: Palvelurakenteen muutoksen tausta ja tarve (2. pv)	37
19.11.2009	Joensuu	Itsehoitofoorumi 1)	88
24.11.2009	Joensuu	Muutosvalmennus laitoshoidosta palveluasumiseen – Palveluasuminen vanhuuden asumismuotona	26
18.1.2010	Joensuu	Muutosvalmennus laitoshoidosta palveluasumiseen (3op) - Kriittisiä näkökulmia vanhuuden asumiseen	29
11.2.2010	Joensuu	Palveluseteliseminaari 2)	62
12.2.2010	Joensuu	Ikäihmisen toimiva ja turvallinen koti – tilaisuudet ikäihmisille Kiihtelysvaarassa ja Pyhäselässä 3)	19 22
1.3.2010	Joensuu – Itäinen kotihoito	Ikäihmisten asuminen – Asuntojen turvallisuuden ja toimivuuden parantaminen, infotilaisuudet Joensuun kotihoidon henkilöstölle 4)	23
2.3.2010	Enon kotihoito		10
16.3.2010	Vaarojen kotihoito		8
17.3.2010	Läntinen kh		16
3.3.2010	Joensuu	Ikäihmisen toimiva ja turvallinen koti – tilaisuudet ikäihmisille Tuupovaarassa ja Enossa 3)	15 35
4.3.2010	Nurmes, Lieksa vierailukäynti	Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon yhteinen vierailukäynti Pielisen Karjalaan: Hannikaisen pienryhmäkoti, Ystävänpysäkki, Yrjönhoivin tukikeskus, Päiväkeskus Karpalo	15
24.3.2010	Juuka	Kotihoidon kehittämispäivä Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo	35
25.3.2010	Joensuu	Muutosvalmennus laitoshoidosta palveluasumiseen (3 op) – Hoivakulttuurin muutos: palvelusta toimintakykyä tukevaan työskentelyyn	28
30.3.2010	Ilomantsi Tohmajärvi	Vuoropuhelua ikääntyneiden arjen palveluista 5)	0 (uusi aika) 17
13.4.2010	Lieksa, Brahesali Lieksa, Vieki	Vuoropuhelua ikääntyneiden arjen palveluista 6)	21 10
12.5.2010	Helsinki	Innokylä- päivä Kuntatalolla	6
17.5.2010	Ilomantsi	Tietoa ikääntyneiden arjen palveluista ja turvallisuudesta	12
20.5.2010	Joensuu	Muutosvalmennus laitoshoidosta palveluasumiseen	27
1.9.2010	Jyväskylä vierailukäynti	Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon vanhustyön henkilöstön tutustumiskäynti Jyväskylän ennakoiviin palveluihin ja Telkänpesän palvelutaloon	10

HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010 Liite 1(2)
POHJOIS-KARJALA

Päivä	Paikka	Seminaari/Koulutus	Osallistujat
3.9.2010	Joensuu	Perhehoitoinfo Pohjois-Karjalan vanhustyönjohtajille	13
9.-10.9.2010	Kangasniemi, Lahti, Helsinki vierailukäynti	Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon vanhuspalvelujen henkilöstön ja sidosryhmien edustajien vierailukäynti ikääntyneiden asumis- ja palvelukohteisiin Kangasniemellä, Lahdessa ja Helsingissä	31
17.9.2010	Joensuu	Ikääntyvien maahanmuuttajien elämää vieraassa kulttuurissa 7)	n. 50
28.9.2010	Outokumpu	Laitoshoidosta palveluasumiseen muutosvalmennuksen päätöspäivä	15

- Yhteistyössä
- 1) Ruori- hanke, Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus
 - 2) HYRRÄ – Pohjois-Karjalan hyvinvointialan yrittäjyyden kasvuohjelman kanssa
 - 3) Ikäneuvola Ruori – hanke, RTS, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Joensuun kaupunki KOR-palvelut, Vanhustyön keskusliitto, Mielenterveyden keskusliitto, Respecta
 - 4) Joensuun kaupungin korjauspalvelut
 - 5) RTS (Rural Transport Solutions), Tämä maa ja oma koti – hanke, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Vanhustyön keskusliitto, Mielenterveyden keskusliitto
 - 6) RTS, Tämä maa ja oma koti – hanke, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, Lieksan kaupunki korjausneuvonta
 - 7) Pohjois-Karjalan Sairaanhoidajat ry, Monikulttuurisen hoitotyön työryhmä

**HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010
POHJOIS-SAVO**

Päivä	Paikka	Seminaari/Koulutus	Osallistujat
26.8.2010	Helsinki vierailukäynti	Pohjois-Savon henkilöstön vierailukäynti kohteena Toimiva Koti, InnoKusti- hanke, Kinaporin hyvinvointikeskus	47
20.10.2009	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3 op) Toteuttaja: DIAK, Mikkelin amk 1)	4 Pohjois-Savosta
22.10.2009	Kuopio	Ikäihmisten uudet asumisen ratkaisut: Vaihtoehtoja, laatua ja yhteisöllisyyttä	48
17.11.2009	Kuopio	Ikäihmisten asumisen ja palvelujen haasteet ja uudet ratkaisut – Koulutustilaisuudet Kuopion kaupungin henkilöstölle ja luottamushenkilöille	35 aamupäivä 28 iltapäivä
18.11.2009	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op)	2 Pohjois-Savosta
9.12.2009	Kuopio	’Lastuna laineilla’ Näkökulmia muistisairaana ja palvelujärjestelmän kohtaamisiin 2)	63
12.1.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op) – Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa	8
9.2.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op) – Palvelurakenteen muutostarpeet- kuntatapausten käsittelyä	3 Pohjois-Savosta
4.3.2010	Nurmes, Lieksa vierailukäynti	Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan yhteinen vierailukäynti Pielisen Karjalaan: Hannikaisen pienryhmäkoti, Ystävänpysäkki, Yrjönhoivin tukikeskus, Päiväkeskus Karpalo	15
24.3.2010	Juuka	Kotihoidon kehittämispäivä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon yhteinen	6
12.4.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät (3 op) – Seuranta hyödyntämään kehittämistyötä - Seurannan ja arvioinnin lähestymistapoja ja mahdollisuuksia	Pohjois-Savon kunnista ei osallistujia
28.4.2010	Kuopio	Laitoksesta kodiksi – muutosvalmennus pitkäaikaishoivan henkilöstölle	32
12.5.2010	Helsinki	Innokylä- päivä Kuntatalolla	7
26.5.2010	Kuopio	Laitoksesta kodiksi- muutosvalmennus pitkäaikaishoivan henkilöstölle	24
1.9.2010	Jyväskylä vierailukäynti	Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon vanhustyön henkilöstön tutustumiskäynti Jyväskylän ennakoiviin palveluihin ja Telkänpesän palvelutaloon	10
9.- 10.9.2010	Kangasniemi, Lahti, Helsinki vierailukäynti	Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon vanhuspalvelujen henkilöstön ja sidosryhmien edustajien vierailukäynti ikääntyneiden asumis- ja palvelukohteisiin Kangasniemellä, Lahdessa ja Helsingissä	22
22.9.2010	Kuopio	Laitoksista kodiksi muutosvalmennus: Työpajapäivä	24

1) Koulutus yhteinen Etelä- Savon kanssa

2) Yhteistyössä Muistiluotsi Pohjois-Savo

**HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010
ETELÄ-SAVO**

Päivä	Paikka	Seminaari/Koulutus	Osallistujat
20.10.2009	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3 op) Toteuttaja: DIAK, Mikkelin amk 1)	12 Etelä-Savosta
28.10.2009	Mikkeli	Ikääntyneiden asumisen uudet ratkaisut	35
18.11.2009	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op)	5
26.11.2009	Pieksämäki	Vanhusfoorumi	35
12.1.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op) – Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa	10 Etelä-Savosta
14.1.2010	Mikkeli	Koti kaikille paras- teknologia ikääntyneiden kotona asumisen tukena	50
27.1.2010	Mikkeli	Perhehoidon mahdollisuudet – seminaaripäivä	21
9.2.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät- mahdollisuus ja haaste palvelujen kehittämiseksi (3op) – Palvelurakenteen muutostarpeet- kuntatapausten käsittelyä	2 Etelä-Savosta
17.2.2010	Kangasniemi	Vanhusfoorumi: Tehostettu kotihoito, kotisairaaloiminta, hyvät kotiuttamiskäytännöt	24
16.3.2010	Mikkeli	’Elämästä Wirtaa’ Ikäihmisten itsehoitofoorumi 2)	137
12.4.2010	Pieksämäki	Kuntalaiset ikääntyvät (3 op) – Seuranta hyödyntämään kehittämistyötä - Seurannan ja arvioinnin lähestymis-tapoja ja mahdollisuuksia	11 Etelä-Savosta
12.5.2010	Helsinki	Innokylä- päivä Kuntatalolla	2
18.8.2010	Jyväskylä vierailukäynti	Etelä-Savon vanhuspalvelujen henkilöstön tutustumiskäynti Kangasniemen Ryhmäkoti Männikköön ja Jyväskylään kohteina Sammonkoti ja Telkänpesä	10
25.8.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Mitä on vanhusten perhehoito	6
8.9.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Hyvän arjen sisältöä	7
8.9.2010	Mikkeli	Ikääntyneiden asuminen- seminaari	29
13.9.2010	Lusi, Helsinki	Ihastjärven kylätoimikunnan vierailukäynti Lusin kyläkoulun palvelupäivään, Kinaporin hyvinvointikeskukseen	7
15.9.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Ikäihmisen hoiva ja huolenpito	8
6.10.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Muistisairaahan kohtaaminen ja hoito	8
13.10.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Yhteistyö ja perhehoitajan tuki	5
20.10.2010	Mikkeli	Perhehoitajien valmennus: Loppupaneeli	9

1) Koulutus yhteinen Pohjois-Savon kanssa

2) Yhteistyössä Kanerva-Kaste- hanke

**HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010
KESKI-SUOMI**

Päivä	Paikka	Seminaari/Koulutus	Osallistujat
18.9.2009	Suolahti	Koti kaikille paras- teemapäivä	85
22.9.2009	Vaajakoski	Sosiokulttuurinen kotihoito- koulutus	25
29.9.2009	Jyväskylä	Teknologia ikäihmisten toimintakyvyn ja kotona asumisen tukena 1)	250- osallistujia myös hankealueen ulkopuolelta
6.10.2009	Toivakka	Kuntouttava hoito- ja hoivatyö	21
14.1.2010	Jyväskylä	Laitoksista asumiseen teemailtapäivä – Miksi palvelurakenteen muutos on välttämätöntä? Lisäksi alustus Kelan linjauksista	42
25.1.2010	Jyväskylä	Kuntouttava hoitotyö vanhustyössä	128
4.2.2010	Jyväskylä	Vanhusasiaa-seminaari 2)	n. 200
10.2.2010	Jyväskylä	Laitoksesta asumiseen-teemailtapäivä – Onnistunut esimiestyö muutoksessa	19
12.3.2010	Jyväskylä	Laitoksesta asumiseen-teemailtapäivä: Kansainväliset ja uudet valtakunnalliset asumisen mallit	30
6.4.2010	Saarijärvi	Ikääntyvien perhehoito – mitä se on? Perhehoidon infotilaisuudet	17
8.4.2010	Jämsä		8
9.4.2010	Jyväskylä		21
16.4.2010	Saarijärvi	Vielä virtaa hyvään elämään - messut 3)	n. 1000 kävijää
22.4.2010	Toivakka	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen.	18
23.4.2010	Jyväskylä	Laitoksesta asumiseen – teemailta-päivä: Asumisen uusia ratkaisuja	15
27.4.2010	Jyväskylä	Ikääntyvien kuntoutuksen uusia tuulia – seminaaripäivä	40
28.4.2010	Luhanka	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	15
29.4.2010	Jämsä (Kuhmoinen)	KasteKoulutusta kuntien luottamus-henkilöille: Palvelurakenteen muutos-tarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja lainsäädännön muutokset. Mihin suuntaan vanhustenhuoltoa ohjataan.	10
6.5.2010	Leivonmäki	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	13
12.5.2010	Helsinki	Innokylä- päivä Kuntatalolla	4
18.5.2010	Saarijärvi	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	25
19.5.2010	Karstula	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	20
26.5.2010	Nokia, Tampere vierailukäynti	Keski-Suomen henkilöstön vierailukäynti käynti Nokian ykköskotiin, Arwola kotiin, Vaski kotiin	45
4.6.2010	Äänekoski	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	11
9.6.2010	Joutsa	KasteKoulutusta kuntiin: Palvelurakenteen muutostarpeet vanhuspalveluissa. Valtakunnalliset trendit ja perustyon kirkastaminen	19
14.9.2010	Kangasniemi vierailukäynti	Keski-Suomen vanhuspalvelujen henkilöstön vierailukäynti Kangasniemen vanhuspalveluihin	35

**HANKKEEN SEMINAARIT, KOULUTUKSET, VIERAILUKÄYNNIT 1.11.2008–31.10.2010
KESKI-SUOMI**

21.9.2010	Jyväskylä	Vanhus-Kaste koulutus: Laitoksesta asumiseen, Kaikki olennainen tapahtuu kohtaamisessa	51
22.9.2010	Jyväskylä	Vanhus-Kaste koulutus: Laitoksesta asumiseen, Kaikki olennainen tapahtuu kohtaamisessa	39
23.9.2010	Jyväskylä	Vanhus-Kaste koulutus: Laitoksesta asumiseen, Kaikki olennainen tapahtuu kohtaamisessa	31
29.9.2010	Keuruu	Ikääntyvien asumisen seminaari	44

Yhteistyössä

- 1) Gerocenter ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- 2) Vanhusasiavaltuutettu-hanke, Kimppa-hanke, Koske
- 3) Saarijärven vanhusneuvosto, Saarikka, Kimppa-hanke, Hoivapooli-hanke, Esko-hanke, Yrittäjät, Srk

VANHUS-KASTE HANKKEEN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄT MAAKUNNITTAIN 2008–2010

POHJOIS-KARJALA		
Asumisen kehittämistyöryhmä Helli- liikelaitos, Joensuu, Okuli, Kontiolahti, Polvijärvi, Juuka, Lieksa, Valtimo	Kotihoidon kehittämistyöryhmä Helli- liikelaitos, Joensuu, Ilomantsi, Okuli, Polvijärvi, Juuka, Valtimo	Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ja palveluohjaus Helli- liikelaitos, Joensuu, Juuka, Liperi, Valtimo
Kokoontuminen: 2009: 26.8., 5.10., 4.12. 2010: 19.2., 26.3., 27.4., 9.6.	2009: 15.9., 29.10., 9.12. 2010: 19.1., 24.3., 5.5.	2009: 18.9 (Kotona asumista tukeva kuntoutus, sisältyy kotihoidon työryhmään)) 2010: 7.4., 18.5., 19.8., 27.9.

POHJOIS-SAVO				
Ylä-Savo		Sisä-Savo	Keski-Savo	
Ikääntyvien asuminen-työryhmä	Kotona asuvan palvelut -työryhmä: <ul style="list-style-type: none"> • (1)Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ja palveluohjaus • (2)Palvelukampus (päivätoiminta) • (3)Kotihoito 	”Tanskan malli-” kehittämistyöryhmä (5 alatyöryhmää: ennakointi, koulutus, vapaaehtoistyö, kuntouttava työote.) Asennetyöryhmä sulautettu muihin työryhmiin) Tämä työryhmä on kuntatoimijoiden jo ennen Vanhus-Kastetta aloittama työryhmä, jossa hanke on mukana.	Alueellinen kehittämistyöryhmä teemoittain: <ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen toimintamallit ja palvelumuodot • Ikääntyvien asuminen • Ikääntyvien kotona asumista tukevat palvelut Varkaus, Leppävirta, Heinävesi, Pieksämäki	
Iisalmi, Vieremä, Sonkajärvi, Kiuruvesi, Nilsinä, Maaninka, Lapinlahti, Siilinjärvi, Varpaisjärvi, Pielavesi, Keitele, Rautavaara		Karttula Rautalampi, Vesanto (myös Keski-Suomen työryhmiin) Suonenjoki, Tervo (mahdollisuus osallistua myös Keski- Savon työryhmiin)		
Kokoontuminen 2009: 15.6., 21.8., 30.10., 11.12. 2010: 12.2., 19.3. 28.5.	Kokoontuminen 2009: 21.8. 1 - ryhmä 29.10., 17.12. 2 - ryhmä 30.10., 11.12. 3 - ryhmä 29.10., 17.12. 2010: 1- ryhmä: 24.2., 14.4. 2- ryhmä: 18.2., 14.4. 3- ryhmä: 24.2., 24.3., 29.4.,	Kokoontuminen 2009: 5.6, 31.8., (ennakoivat työmuodot) 3.11. kaikki työryhmät 2010: 28.1., 29.4., 1.6 (ennakoivat työmuodot)	Kokoontuminen 2009: 5.6., 10.9., 8.10., 12.11., 10.12 2010: 25.1. 4.3., 15.4., 1.6., 30.9	
Keski- ja Sisä-Savon HEHKO kehittämistyöryhmä: 2010: 4.2., 23.3., 10.5., 7.9				

ETELÄ-SAVO		
2009: Työskentely olemassa olevissa työryhmissä SeniorPro ja ESSKE:n vanhussosiaalityön hankkeiden kanssa.		
Maakunnallinen Vanhusfoorumi 2009: 1.9., 26.11 2010: 17.2., 20.5., 13.10		
Maaseudun kehittämistyöryhmä Ihastjärvi, Vehmaskylä, Louhee- kylät	Perhehoidon kehittämistyöryhmä Ristiina, Kangasniemi, Hirvensalmi, Mikkeli	Kotihoidon sisällön kehittämistyöryhmä Mäntyharju, Kangasniemi, Rantasalmi, Sulkava, Pieksämäki, Juva
Kokoontuminen 2010: 11.1., 25.1., 22.2., 30.3., 16.4., 5.5., 25.5., 21.6., 9.9., 13.9.vierailukäynti 28.9, 7.10	Kokoontuminen 2010: 25.2., 10.3., 8.4., 5.5., 18.5 (infotilaisuudet), 19.8., 5.10.	Kokoontuminen 2010: 19.1., (17.2.) Vanhusfoorumi), 21.4., 26.5., 24.8.,

KESKI- SUOMI				
Työryhmät/ Työpajat				Suoraan osana kuntien omaa kehittämistyötä
Varhaisen tuen ja ennakoivan työn kehittäminen	Kuntouttavan lyhytaikashoidon ja kotiuttamisen toimintamalli	Laitoksesta asumiseen Saarikka, Äänekoski, Uurainen, Multia, Jyväskylä, Keuruu, Luhanka	Kotihoidon sisällön kehittäminen Saarikka, Äänekoski, Multia, Vesanto, Jyväskylä, Joutsa, Jämsä, Luhanka, Toivakka, Keuruu	Jyväskylä: Lakitien pilotti: sosiokulttuurisen työotteen juurruttaminen, Kyllikinkadun nettikahvila Luhanka: Kuntouttava päivätoiminta- pilotti Toivakka: Kuntouttava työote kotihoidossa Joutsa: Kuntouttavan lyhytaikaishoito- yksikön kehittämistyöhön osallistuminen Jämsä, Kuhmoinen: Vapaaehtoistoiminnan malli- pilotti
Saarikka, Uurainen, Multia, Äänekoski, Rautalampi, Vesanto, Jyväskylä		Kokoontuminen 2009: 27.11., 2010: 14.1., 10.2., 12.3., 23.4. vierailukäynnit 26.5., 14.9	Kokoontuminen 2009: 15.12.2010: 2.2., 18.3., 20.4., 24.5., vierailukäynti 14.9.	Perhehoidon kehittämistyöryhmä Mukana Saarikka, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Äänekoski, Rautalampi Infot: 6.4 Saarikka, 8.4 Jämsä, 9.4 Jyväskylä, 19.8 Rautalampi Kehittämistyöryhmä 2010: 3.6, 18.8., 28.10.
Kokoontuminen 2009: 24.9., 30.10., 24.11., 9.12. 2010: 17.2., 10.3., 24.8.				

			26.5.09	26.10.09	16.3.10	18.5.10	2.9.10	26.10.10
STM	Päivi Voutilainen	Neuvotteleva virkamies, hankkeen valvoja		x	x	x		
KESKI-SUOMI	Sirkka Karhula	Vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, Jyväskylä	x					
varajäsen	Pirkko Soidinmäki	Kotihoidon palveluyksikön johtaja, Jyväskylä		x	x	x		
	Jouko Nykänen	Sosiaalijohtaja, Uurainen	x	x	x		x	
POHJOIS-SAVO	Tarja Huttunen	Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö, Ylä-Savon SoTe Ky	x		x			x
varajäsen	Hanna Jokinen	Kotihoidon esimies, Ylä-Savon SoTe Ky						
	Birgitta Matilainen	Palvelupäällikkö, Rautalampi				x	x	x
varajäsen	Eija Kaipainen	Kotihoidon ja vanhuspalvelujen esimies, Rautalampi						
POHJOIS-KARJALA	Kati Poutanen	Vanhuspalvelujen johtaja, Joensuu	x				x	
	Eila Soikkeli	Vanhustyön johtaja, Nurmes	x		x	x		x
ETELÄ-SAVO	Pia Ahoranta	Lehtori, Mikkelin AMK	x		x		x	
	Perttu Noponen	Kehitysjohtaja, Hoiva 10	x					
	Aila Pärnänen	Toimitusjohtaja, Hoiva 10		x				
YHTEISTYÖTAHOT	Raili Haaki	Suunnittelija, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (KOSKE)	x	x		x		
	Eija Pennanen	Alueohjaaja, Omaiset ja Läheiset liitto ry		x				
varajäsen	Arja Jämsén	Yksikön johtaja, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO)	x		x		x	
	Johanna Antikainen	Pohjois-Savon yksikön johtaja, ISO						
	Leena Knuutila	Toiminnanjohtaja, Pohjois-Karjalan Dementiayhdistys ry			x			x
	Sari Rissanen	Professori, Kuopion yliopisto	x	x	x	x		
	Leena Timonen	Ylilääkäri, Joensuu						
Projektihenkilöstö	Tuulikki Hassinen-Ali-Azzani	projektipäällikkö	x	x	x	x	x	x
	Niina Kejonen	projektisihteeri	x		x	x	x	x
	Anni Pesonen	kehittäjä					x	
	Pauliina Takala	kehittäjä					x	
	Taina Heino	kehittäjä					x	
	Anu Silvennoinen	kehittäjä					x	
	Jouko Miettinen	Kaste-suunnittelija, Kuopio				x	x	x
	Lisa Hallila	Hankkeen arvioija				x	x	

Nimi	Työpiste
Tuulikki Hassinen-Ali-Azzani Projektipäällikkö Työsuhde 1.1.2009–31.10.2010	Sosiaali- ja terveystoimi, Torikatu 18 A, 4.krs. 80100 Joensuu
Heidi Aho Kehittäjä Työsuhde 13.2.2009, 23.2.2009- 15.11.2009	Sosiaali- ja terveystoimi, Torikatu 18 A, 4.krs. 80100 Joensuu
Anni Pesonen Kehittäjä Työsuhde 1.1.2010 – 31.10.2010 Yksittäisiä työpäiviä 25.11., 11.12., 17.12.2009	Sosiaali- ja terveystoimi, Torikatu 18 A, 4 krs. 80100 Joensuu
Katja Koistinen Kehittäjä Työsuhde 20.2.2009, 1.3.2009–31.10.2010 Äitiys-, vanhempain-, vuosiloma 30.4. – 31.10.2010	Sosiaali- ja terveystoimi, Torikatu 18 A, 4 krs. 80100 Joensuu
Taina Heino Kehittäjä Työsuhde 9.3.2009–31.10.2010	Varkauden kaupungintalo Ahlströminkatu 6, 78250 Varkaus
Anu Silvennoinen Kehittäjä Työsuhde 1.3.2009–31.10.2010	Kunnanmäki 7, 90600 Mikkeli
Satu Marjakangas Kehittäjä Työsuhde 23.2.2009–31.10. 2010 Äitiys-, vanhempainloma 8.3.–31.10.2010	Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto Käyntiosoite: Matarankatu 4, Jyväskylä
Pauliina Takala Kehittäjä Satu Marjakankaan äitiysloman sijaisuus 5.3.–30.6.2010 ja 1.8.–31.10.2010	Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto Käyntiosoite: Matarankatu 4, Jyväskylä
Sinikka Tynelä Kehittäjä Työsuhde 1.3.2009–26.9.2010	Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto Käyntiosoite: Matarankatu 4, Jyväskylä
Sini Kantosalo Sosionomi/ Pilotittyyö, Lakitien toim.yksikkö, Vaajakoski 1.7.–31.10.2009	Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto Käyntiosoite: Matarankatu 4, Jyväskylä
Niina Kejonen Projektisihteeri (osa-aikainen)	Sosiaali- ja terveystoimi Torikatu 18 A, 4 krs. 80100 Joensuu
Maija Piipponen Toimistos sihteeri (osa-aikainen /kirjanpito, maksatus)	Sosiaali- ja terveystoimi Torikatu 18 A, 4 krs. 80100 Joensuu

OPISKELIJAT

Pohjois-Karjala Sosionomiopiskelija, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu Mari Pirinen	5.10. – 4.12.2009 syventävä projektiharjoittelu Opinnäytetyö: Kotihoito psykososiaalisesta näkökulmasta. Haastattelututkimus Joensuun Suvituulen palvelukeskuksessa.
Keski-Suomi Sosionomiopiskelijat, Jyväskylän yliopisto Johanna Masalin Nita Toom Timo Romula	Projektityön harjoittelu 17.9.- 29.11.2009. Kyllikinkadun nettikahvilan käynnistämisen suunnittelu + tutorohjaus syksyn aikana Päiväkeskusharjoittelu 30.11.09–28.2.2010 (Nita + Johanna) Kyllikinkadun nettikahvilan tutorohjaus + Lakitien palvelutalon seniorikahvilan ohjaus
Sosionomiopiskelijat, Jyväskylän ammattikorkeakoulu Elina Kallio Anna-Riikka Ranta	Opinnäytetyö syksy 2009 – kesä 2010. 'Kun se koti on paras paikka'. Ikääntyneiden ja omaisten näkökulmia asumiseen ja sitä tukeviin palveluihin. Marraskuu 2010.

HANKINNAT 3009 Vanhus-Kaste

Liite 5 (1)

Kalusto siirtyy Vanhus Kaste II -hankkeelle

Tietokoneet	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro		
20.2.2009	PERPA765	DHCP	Joensuu	Pesonen Anni	HP Compaq 6735b	SCNU90550C1	Pesonen Anni
20.2.2009	PERPA766	DHCP	Joensuu		HP Compaq 6735b	SCNU90550LL	Projektipäällikön matkakäytössä
20.2.2009	PERPA767	DHCP	Kuopio	Heino Taina*	HP Compaq 6735b	SCNU90550KV	Heino Taina
20.2.2009	PERPA768	DHCP	Mikkeli	Silvennoinen Anu	HP Compaq 6735b	SCNU90550NM	Silvennoinen Anu
20.2.2009	PERPA769	DHCP	Jyväskylä	Takala Pauliina	HP Compaq 6735b	SCNU90550NW	Itäpuisto Timo
20.2.2009	PERPA770	DHCP	Jyväskylä		HP Compaq 6735b	SCNU905507N	Varakone tilap.henk. käyttöön
19.3.2010	JOESOTELE 0060 PE		Joensuu	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki	HP 6005SFF	PRO II-B22/2/250/DV	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki

* Taina Heinon työpiste Varkaudessa

Tietokonenäytöt	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro		
20.9.2010			Joensuu	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki	Samsung 24"	MY24H9XZ809128M	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki
20.9.2010			Joensuu	Pesonen Anni	Hp Compaq LA 2205 wg 22"	3CQ02801VB	Pesonen Anni
20.9.2010			Varkaus	Heino Taina	Hp Compaq LA 2205 wg 22"	3CQ02801VH	Heino Taina
11.10.2010			Mikkeli	Silvennoinen Anu	Hp Compaq LA 2205 wg 22"	3CQ02801PO	Silvennoinen Anu
11.10.2010			Jyväskylä	Takala Pauliina	Hp Compaq LA 2205 wg 22"	3CQ028004C	Itäpuisto Timo

Telakka-asemat	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro		
20.2.2009	PERPA 765		Joensuu	Pesonen Anni	HP 2008 Docking Station	CNU834X51J	Pesonen Anni
20.2.2009	PERPA 766				HP 2008 Docking Station	CNU841X5YF	Varakone tilap.henk. käyttöön
20.2.2009	PERPA 767		Kuopio	Heino Taina	HP 2008 Docking Station	CNU834X52M	Heino Taina
20.2.2009	PERPA 768		Mikkeli	Silvennoinen Anu	HP 2008 Docking Station	CNU841X4PV	Silvennoinen Anu
20.2.2009	PERPA 769		Jyväskylä	Takala Pauliina	HP 2008 Docking Station	CNU839YQP1	Itäpuisto Timo
20.2.2009	PERPA 770		Jyväskylä		HP 2008 Docking Station	CNU841X4QL	Varakone tilap.henk. käyttöön

Tietokonelaukut	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
20.2.2009			Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl	Targus Notepac	CNO1	Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl

Optiset hiiret	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
20.2.2009			Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl	Logitech Pilot Optical Mouse	910-000133	Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl

HANKINNAT 3009 Vanhus-Kaste

Liite 5(2)

Näppäimistöt	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
20.2.2009			Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl	HP Standard Keyboard USB FIN		Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl

Tulostimet		Paikka	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
12.1.2009		Joensuu	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki	HP Color LaserJet CP2025N	SCNCS202109	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki
20.2.2009		Kuopio	Heino Taina	HP LaserJet P1505	SCNCK168865	Heino Taina
20.2.2009		Mikkeli	Silvennoinen Anu	HP LaserJet P1505	SCNCK168859	Silvennoinen Anu

Videoyhteysvälineet		Paikka	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
16.4.2009			Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl	Logitech ClearChat Pro USB-kuulokkeet, Logitech Quickcam	981-000011 960-000086	Joensuu 3 kpl, Jyväskylä 2 kpl, Mikkeli 1 kpl, Kuopio 1 kpl

Projektorit	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
20.9.2010		Kuopio	Heino Taina	ACER P3251 DLP Projector EMEA	EYK2301001024012C8590B	Heino Taina
11.10.2010		Mikkeli	Silvennoinen Anu	ACER P3251 DLP Projector EMEA	EYK2301001024012E8590B	Silvennoinen Anu
11.10.2010		Jyväskylä	Takala Pauliina	ACER P3251 DLP Projector EMEA	EYK2301001024012FE590B	Itäpuisto Timo

Matkapuhelimet		Paikka	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
12.2.2009		Joensuu	Pesonen Anni	Nokia 2600	IMEI 354170024565213	Pesonen Anni
12.2.2009		Joensuu		Nokia 2600	IMEI 354170024565106	Projektsihteerin käytössä
12.2.2009		Jyväskylä	Takala Pauliina	Nokia 2600	IMEI 354170024565361	Itäpuisto Timo
12.2.2009		Jyväskylä		Nokia 2600	IMEI 354170024567128	Varapuh. tilap.henk. käyttöön
12.2.2009		Kuopio	Heino Taina	Nokia 2600	IMEI 354170024567037	Heino Taina
12.2.2009		Mikkeli	Silvennoinen Anu	Nokia 2600	IMEI 354170024566963	Silvennoinen Anu
30.4.2010		Joensuu	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki	Nokia E66	IMEI 351549041966970	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki

HANKINNAT 3009 Vanhus-Kaste

Liite 5(3)

Huonekalut	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
12.3.2009		Jyväskylä	Tyynelä Sinikka,Takala Pauliina	Slim työtuoli (2)	F 24B+C	Itäpuisto Timo
16.3.2009		Joensuu	Pesonen Anni, Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki, (Koistinen Katja)	Step työtuoli (3)	F 23B	Pesonen Anni, Hassinen-Ali- Azzani Tuulikki
7.10.2009		Mikkeli	Silvennoinen Anu	Step työtuoli	F 23B	Silvennoinen Anu

Muut	Tunnus	Kohde	Käyttäjä	Tuote	Tuotekoodi/sarjanro	
28.8.2009		Mikkeli	Silvennoinen Anu	Philips kahvinkeitin	H07546/2	Silvennoinen Anu
4.3.2010		Joensuu	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki	Insmat multilaturi Canon	510-9101	Hassinen-Ali-Azzani Tuulikki
18.10.2010		Joensuu	Pesonen Anni	Nokia Bluetooth Headset BH-216	0694411016111804861	Pesonen Anni

KUSTANNUSSEURANTA ALUEITTAIN HANKKEEN MENOT JA RAHOITUS

Liite 6(1)

Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki

Kohde Joensuu 3103

	Toteu- tuma 1.11.- 31.12.08	Toteu- tuma 1.1.- 31.12.09	Toteu- tuma 1.1.- 30.4.2010	Toteu- tuma 1.5.- 31.10.2010	Yhteensä
Henkilöstömenot, joista		92 069,05	41 020,11	59 422,23	192 511,39
Projektiin palkattava henkilöstö		81 968,97	35 136,81	50 704,86	167 810,64
Projektipäällikkö 4552/kk+ 5% lomarahaa		17 471,73	5 543,92	11 596,91	34 612,56
Kehittäjät 6 henk/3690/kk+ 5 % lomarahaa		64 497,24			64 497,24
Kehittäjät 6 henk/3690kk+5 %lomar./31.10.10			29 592,89	39 107,95	68 700,84
Työpanoksen siirto kunnalta*		10 100,08	5 883,30	8 717,37	24 700,75
Palvelujen ostot yhteensä, josta	5 698,13	35 950,15	11 295,05	20 429,52	73 372,85
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut		4 973,06	1 495,00	6 142,81	12 610,87
Painatukset ja ilmoitukset	5 431,50	1 893,25	1 536,11	751,71	9 612,57
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut		2 236,56	1 704,86	1 614,92	5 556,34
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	134,16	14 029,12	5 031,33	7 922,96	27 117,57
Koulutus- ja kulttuuripalvelut		10 644,29	418,00	2 680,00	13 742,29
Muut palvelujen ostot	132,47	2 173,87	1 109,75	1 317,12	4 733,21
*Atk-palvelut 35,00 €/henk./kk		485,20	419,32	482,94	1 387,46
*Siiv.palv. 50,00 €/henk./kk		621,77	245,00	311,74	1 178,51
*Puhelinkulut 20,00 €/henk./kk		499,30	198,66	400,27	1 098,23
*Muut kulut	132,47	567,60	246,77	122,17	1 069,01
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		6 764,36	1 016,41	2 553,08	10 333,85
*Sähkö 15,00 €/henk./kk		250,56	57,11	98,91	406,58
*Kokouskulut		945,72	60,50	934,04	1 940,26
*Toimistotarvikkeet 285,00 €/henk.		1 896,35	83,64	592,66	2 572,65
*Kalusto 1000,00/henk.		3 489,92	689,00	719,87	4 898,79
*Muut kulut		181,81	126,16	207,60	515,57
Vuokrat	32,00	8 804,04	3 144,56	5 989,67	17 970,27
7 henk. 300,00 €/kk/v. 2009		8 080,19			8 080,19
7 henk. 300,00 €/kk/31.10.2010			3 022,64	3 849,51	6 872,15
Kokoustilavuokrat	32,00	723,85	121,92	2 140,16	3 017,93
Investointimenot yhteensä, josta					
Aineettomat hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
Muut investointimenot					
Muut menot					
Menot yhteensä = Kokonaiskustannukset	5 730,13	143 587,60	56 476,13	88 394,50	294 188,36
- Valtionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset					0,00
- Tulorahoitus		162,50		90,94	253,44
- Muu kuin julkinen rahoitus					0,00
Valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset	5 730,13	143 750,10	56 476,13	88 485,44	294 441,80
Kunnan/kuntayhtymän oma rahoitusosuus	1 432,53	35 937,53	14 119,03	22 121,36	73 547,09
Muu julkinen rahoitus					
Haettava valtionavustus	4 297,60	107 812,58	42 357,10	66 364,08	220 831,35

prosentti-
osuus
kok.kust.
34%

* Työpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot kunnalta

182,06

KUSTANNUSSEURANTA ALUEITTAIN HANKKEEN MENOT JA RAHOITUS
Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki, kustannusseuranta

Liite 6(3)
 Kohde Kuopio3105

	Toteu- tuma 1.11.- 31.12.08	Toteu- tuma 1.1.- 31.12.09	Toteu- tuma 1.1.- 30.4.2010	Toteu- tuma 1.5.- 31.7.2010	Yhteensä
Henkilöstömenot, joista		48 180,78	19 180,61	36 165,97	103 527,36
Projektiin palkattava henkilöstö		48 180,78	19 180,61	36 165,97	103 527,36
Projektipäällikkö 4552/kk+ 5% lomaraha		13 587,19	4 311,33	9 018,53	26 917,05
Kehittäjät 6 henk/3690/kk+ 5 % lomaraha		34 593,59			34 593,59
Kehittäjät 6 henk/3690kk+5 %lomar./31.10.10			14 869,28	27 147,44	42 016,72
Työpanoksen siirto kunnalta*					0,00
Palvelujen ostot yhteensä, josta		18 955,99	11 891,11	17 071,28	47 918,38
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut		4 560,28	2 012,99	6 093,00	12 666,27
Painatukset ja ilmoitukset		611,24	538,13	428,75	1 578,12
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut		1 271,30	301,40	952,62	2 525,32
Matkustus- ja kuljetuspalvelut		8 613,41	4 721,97	5 843,53	19 178,91
Koulutus- ja kulttuuripalvelut		3 363,12	4 000,00	3 000,00	10 363,12
Muut palvelujen ostot		536,64	316,62	753,38	1 606,64
*Atk-palvelut 35,00 €/henk./kk			168,68	253,02	421,70
*Siiv.palv. 50,00 €/henk./kk					0,00
*Puhelinkulut 20,00 €/henk./kk		301,13	92,94	224,21	618,28
*Muut kulut		235,51	55,00	276,15	566,66
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		3 217,38	500,91	1 282,49	5 000,78
*Sähkö 15,00 €/henk./kk					0,00
*Kokouskulut		551,56	268,66	284,49	1 104,71
*Toimistotarvikkeet 285,00 €/henk.		645,11	64,92	46,09	756,12
*Kalusto 1000,00/henk.		1 030,82	110,00	805,78	1 946,60
*Muut kulut		989,89	57,33	146,13	1 193,35
Vuokrat		2 046,72	758,69	780,98	3 586,39
7 henk. 300,00 €/kk/v. 2009		1 350,00			1 350,00
7 henk. 300,00 €/kk/31.10.2010			743,52	720,00	1 463,52
Kokoustilavuokrat		696,72	15,17	60,98	772,87
Investointimenot yhteensä, josta					
Aineettomat hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
Muut investointimenot					
Muut menot					
Menot yhteensä = Kokonaiskustannukset		72 400,87	32 331,32	55 300,72	160 032,91
- Valtionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset					0,00
- Tulorahoitus		134,52		177,08	311,60
- Muu kuin julkinen rahoitus					0,00
Valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset		72 535,39	32 331,32	55 477,80	160 344,51
Kunnan/kuntayhtymän oma rahoitusosuus		18 133,85	8 082,83	13 869,45	40 086,13
Muu julkinen rahoitus					
Haettava valtionavustus		54 401,54	24 248,49	41 608,35	120 258,38

Prosentti-
osuus
kok.kust.
19%

* Työpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot kunnalta

KUSTANNUSSEURANTA ALUEITTAIN HANKKEEN MENOT JA RAHOITUS

Liite 6(4)

Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki, kustannusseuranta

Kohde Mikkeli 3106

	Toteu- tuma 1.11.- 31.12.08	Toteu- tuma 1.1.- 31.12.09	Toteu- tuma 1.1.- 30.4.2010	Toteu- tuma 1.5.- 25.8.2010	Yhteensä
Henkilöstömenot, joista		49 128,78	19 171,87	35 907,25	104 207,90
Projektiin palkattava henkilöstö		49 128,78	19 171,87	35 907,25	104 207,90
Projektipäällikkö 4552/kk+ 5% lomaraha		13 587,19	4 311,33	9 018,53	26 917,05
Kehittäjät 6 henk/3690/kk+ 5 % lomaraha		35 541,59			35 541,59
Kehittäjät 6 henk/3690kk+5 %lomar./31.10.10			14 860,54	26 888,72	41 749,26
Työpanoksen siirto kunnalta*					0,00
Palvelujen ostot yhteensä, josta		15 689,93	10 666,10	17 102,45	43 458,48
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut		2 676,69	2 997,55	8 313,35	13 987,59
Painatukset ja ilmoitukset		74,50	538,12	1 683,33	2 295,95
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut		1 617,80	1 117,37	1 047,75	3 782,92
Matkustus- ja kuljetuspalvelut		8 729,20	4 710,16	5 371,67	18 811,03
Koulutus- ja kulttuuripalvelut		2 190,00	1 000,00	200,00	3 390,00
Muut palvelujen ostot		401,74	302,90	486,35	1 190,99
*Atk-palvelut 35,00 €/henk./kk			168,68	253,02	421,70
*Siiv.palv. 50,00 €/henk./kk					0,00
*Puhelinkulut 20,00 €/henk./kk		401,74	109,22	233,33	744,29
*Muut kulut			25,00		25,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		2 534,01	391,97	1 722,71	4 648,69
*Sähkö 15,00 €/henk./kk					0,00
*Kokouskulut			199,91	470,96	670,87
*Toimistotarvikkeet 285,00 €/henk.		753,35	82,07	159,90	995,32
*Kalusto 1000,00/henk.		1 610,11	109,99	805,77	2 525,87
*Muut kulut		170,55		286,08	456,63
Vuokrat		2 177,03	825,09	1 731,67	2 599,71
7 henk. 300,00 €/kk/v. 2009		2 177,03			2 177,03
7 henk. 300,00 €/kk/31.10.2010			711,36	1 422,72	2 134,08
Kokoustilavuokrat			113,73	308,95	422,68
Investointimenot yhteensä, josta					
Aineettomat hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
Muut investointimenot					
Muut menot					
Menot yhteensä = Kokonaiskustannukset		69 529,75	31 055,03	56 464,08	154 914,78
- Valtionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset					0,00
- Tulorahoitus				15,00	15,00
- Muu kuin julkinen rahoitus					0,00
Valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset		69 529,75	31 055,03	56 479,08	154 929,78
Kunnan/kuntayhtymän oma rahoitusosuus		17 382,44	7 763,76	14 119,77	38 732,45
Muu julkinen rahoitus					
Haettava valtionavustus		52 147,31	23 291,27	42 359,31	116 197,34

Prosentti-
osuus
kok.kust.
18%

* Työpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot kunnalta

	Toteu- tuma 1.11.- 31.12.08	Toteu- tuma 1.1.- 31.12.09	Toteu- tuma 1.1.- 30.4.2010	Toteu- tuma 1.5.- 25.8.2010	Yhteensä
Henkilöstömenot, joista		95 057,18	36 920,73	58 053,30	190 031,21
Projektiin palkattava henkilöstö		95 057,18	36 920,73	58 053,30	190 031,21
Projektipääallikkö 4552/kk+ 5% lomaraha		13 593,02	4 313,15	9 022,40	26 928,57
Kehittäjät 6 henk/3690/kk+ 5 % lomaraha		81 464,16			81 464,16
Kehittäjät 6 henk/3690kk+5 %lomar./31.10.10			32 607,58	49 030,90	81 638,48
Työpanoksen siirto kunnalta*					0,00
Palvelujen ostot yhteensä, josta		15 563,78	12 491,58	12 865,46	40 920,82
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut		4 126,72	7 426,21	5 172,61	16 725,54
Painatukset ja ilmoitukset		18,00	538,13	428,75	984,88
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut		1 895,65	1 288,95	848,89	4 033,49
Matkustus- ja kuljetuspalvelut		7 421,46	2 270,61	5 327,98	15 020,05
Koulutus- ja kulttuuripalvelut		1 471,50		304,07	1 775,57
Muut palvelujen ostot		630,45	967,68	783,16	2 381,29
*Atk-palvelut 35,00 €/henk./kk			526,00	444,00	970,00
*Siiv.palv. 50,00 €/henk./kk		23,83			23,83
*Puhelinkulut 20,00 €/henk./kk		492,69	161,68	339,16	993,53
*Muut kulut		113,93	280,00		393,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		4 769,55	1 011,02	1 350,04	7 130,61
*Sähkö 15,00 €/henk./kk			4,91		4,91
*Kokouskulut		503,59	333,77	456,44	1 293,80
*Toimistotarvikkeet 285,00 €/henk.		1 249,21	14,39		1 263,60
*Kalusto 1000,00/henk.		2 794,15	110,00	805,78	3 709,93
*Muut kulut		222,60	547,95	87,82	858,37
Vuokrat		6 584,37	3 025,82	3 959,56	13 569,75
7 henk. 300,00 €/kk/v. 2009		6 277,00			6 277,00
7 henk. 300,00 €/kk/31.10.2010			2 510,80	3 518,09	6 028,89
Kokoustilavuokrat		307,37	515,02	441,47	1 263,86
Investointimenot yhteensä, josta					
Aineettomat hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
Muut investointimenot					
Muut menot					
Menot yhteensä = Kokonaiskustannukset		121 974,88	53 449,15	76 228,36	251 652,39
- Valtionavustukseen oikeuttamattomat kustannukset			497,95	42,38	540,33
- Tulorahoitus		27,00		168,00	195,00
- Muu kuin julkinen rahoitus					0,00
Valtionavustukseen oikeuttavat kustannukset		122 001,88	52 951,20	76 017,98	252 387,72
Kunnan/kuntayhtymän oma rahoitusosuus		30 500,47	13 237,80	19 004,50	63 096,93
Muu julkinen rahoitus					
Haettava valtionavustus		91 501,41	39 713,40	57 013,49	189 290,79

Alv. Kosken laskusta

Prosentti-
osuus
kok.kust.
29%

* Työpanoksen siirto sisältää sekä menosiirrot että palvelujen ostot kunnalta

Hankeraportit maksatushakemusten yhteydessä jaksoilta 1.11.2008–30.4.2009, 1.5.–31.10.2009, 1.11.2009–30.4.2010, 1.5.–31.10. 2010. <http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-sosterveys/hankkeet/vanhuskaste/ohjausryhma.htx>

Kantosalo, Sini: Sosiokulttuurisen vanhustyön kehittämispilotti Jyväskylän Lakitiellä. Raportti 17.12.2009. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=cm07610135618439&cmd=download>

Matkaraportti: Vierailukäynnit 9.9–10.9.2010 Kangasniemi, Lahti, Helsinki Ikääntyneiden asuminen ja asumisympäristöt. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=uw28510084146210&cmd=download>

Tarkiainen Ari: Ikäihminen välissä? Selvitys ikäihmisten välimuotoisista asumisratkaisuista Itä- ja Keski-Suomen Vanhus-Kasteen alueella. Syksy 2009. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=bv15410150450492&cmd=download>

Tarkiainen Ari (toim.): Pienryhmäkodin perustamisopas. Elokuu 2010. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=xy36210122712883&cmd=download>

Turunen Minna K: Kehittämiskokemukset Vanhus-Kaste- hankkeessa. Raportti selvitystyöstä ja sen tuloksista.

Tmi GetEffect Dr Liisa Hallila: Vanhus-Kaste- hankkeen väliarviointi 25.9.2010. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=vp32610142507283&cmd=download>

‘Töpinää Töppösiin’ Työyhteisön opas vapaaehtoistoiminnan käynnistämiseen. Jämsä-Kuhmoinen sote-yhteistoiminta-alue. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=nf06310080545242&cmd=download>

‘Töpinää Töppösiin’ Vapaaehtoisen perehdytysopas. Jämsä-Kuhmoinen sote-yhteistoiminta-alue. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=oi06310080457291&cmd=download>

Opinnäytetyöt

Kallio, Elina & Ranta Anna-Riikka: ‘Kun se koti on paras paikka’. Ikääntyneiden ja omaisten näkökulmia asumiseen ja sitä tukeviin palveluihin. Sosiaalialan koulutusohjelma, Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Marraskuu 2010. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx?documentId=xy36210122712883&cmd=download>

Kamppuri Tarja & Ollaranta Seija: Yhteisöprojektiharjoittelun raportti. Pohjois-Karjalan ammatti-korkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma. Kevät 2010.

Pirinen Mari: Kotihoito psykososiaalisesta näkökulmasta. Haastattelututkimus Joensuun Suvituulen palvelukeskuksessa. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu Sosiaalialan koulutusohjelma SSAKO7T. Joulukuu 2009.

DVD- dokumentti

Pohjois-Karjalan alueellinen elokuvayhdistys: Eläkeläisten dokumenttielokuvakurssi 5/2010 Joensuu. Osallistujat tekivät kaksi lyhyttä dokumenttia ikäihmisten asumisesta.